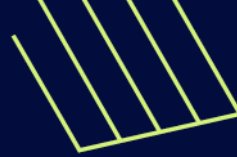

JAARVERSLAG 2025

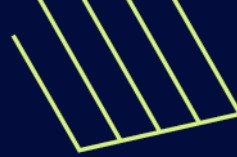

Commissie voor de tucht- en
klachtenbehandeling

Inhoudstafel

I. Vooraf	3
A. Over de opdrachten van de Commissie voor de tucht- en klachtenbehandeling.....	3
B. Leden	3
C. Aantal klachten en beslissingen in 2025 (tot 31 december 2025).....	4
II. Aanpassingen van het reglement van procesvoering in 2025	4
III. Procedures ingesteld na klachten	5
A. Procedurele elementen: ontvankelijkheid van de vervolgingen – sanctioneerbare gedragingen	5
B. Procedurele elementen -Schriftelijke procedure	7
C. Vragen strekkende tot schadevergoeding en betwisting van erelonen	8
D. Het bemiddelingstraject -Voorafgaand aan de beslissing (art. 4 Deontologische Code) - Ondertekening protocol (art. 9, §1 en 2, Deontologische code)	9
E. Bekwaamheid.....	10
F. Neutrale en onpartijdige bemiddelaars	16
G. Caucus en aparte gesprekken – Vertrouwelijkheid- Minderjarigen.....	20
IV. De adviezen gegeven door de Tuchtcommissie²	22
A. Procedurele elementen – Aard van de bemiddeling	22
B. Reclame en waardigheid van het ambt.....	27
C. Eerste contacten (art.4 Deontologische Code) en neutraliteit	29
D. Vertrouwelijkheid, beroepsgeheim en belang van kinderen	31
E. Rechten van het kind en bemiddeling.....	33
F. Derden betrokken bij de bemiddeling.....	36
G. Verplichtingen van beroepsconfraterniteit en vertrouwelijkheid	38
H. Afleveren van attesten	41
V. Voorstellen voor de toekomst	42

I. Vooraf

A. Over de opdrachten van de Commissie voor de tucht- en klachtenbehandeling

De Commissie voor de Tuchtregeling en de Klachtenbehandeling (hierna: Tuchtcommissie) is een van de vaste commissies van de Federale Bemiddelingscommissie.

De Tuchtcommissie is belast met de tucht van de erkend bemiddelaar (hierna: bemiddelaar) en met de behandelingen van klachten tegen bemiddelaars en tegen instellingen die opleidingen in bemiddeling verschaffen, en verstrekt advies bij betwistingen van het honorarium van bemiddelaars. De belangrijkste elementen van de beslissingen worden hierna weergegeven in deel III van dit Verslag.

In het kader van de opdracht gegeven aan de Federale Bemiddelingscommissie in artikel 1727, §2, sub 12°, Ger.W. "alle nodige maatregelen (te)nemen om de behoorlijke uitoefening van de bemiddeling te bevorderen, en inzonderheid nieuwe methodes en praktijken van bemiddeling en andere vormen van geschillenoplossing te onderzoeken en te ondersteunen", geeft zij ook advies aan het Bureau van de Federale Bemiddelingscommissie over de deontologische aspecten van de uitoefening van dergelijke 'methodes en praktijken'.

De Tuchtcommissie beantwoordt ook vragen van bemiddelaars in de volgende grenzen. De Tuchtcommissie formuleert geen antwoorden op vragen die betrekking hebben op specifieke dossiers, buiten de gevallen waarin een zaak formeel aanhangig is voor haar, bijvoorbeeld ingevolge de neerlegging van een klacht. De Tuchtcommissie is wel bevoegd om een antwoord te geven op vragen van algemene aard waarop een antwoord nuttig kan zijn voor een goed begrip van de deontologische code. De samenvatting van die antwoorden worden hierna weergegeven in deel IV van dit Verslag.

Dit verslag is opgesteld overeenkomstig artikel 1727/5, §5, van het Gerechtelijk Wetboek.

B. Leden

De Tuchtcommissie telt tien leden een voorzitter, een ondervoorzitter, vier effectieve assessoren en vier plaatsvervangende assessoren. In 2025 waren de leden de volgende:

- Voorzitter: Dirk De Meulemeester
- Ondervoorzitter: Laurent Tonnus

- Effectieve assessoren: Ivan Verougstraete, Sabine De Bauw, Pierre Motyl, Dominique Aarts
- Plaatsvervangende assessoren: Maria Leentje Hozée, Wim Meuwissen, Michel Forges, Fabien Hans

Met uitzondering van de Voorzitter en de Ondervoorzitter zijn de leden en plaatsvervangende leden geen lid van de algemene vergadering of het Bureau van de Federale bemiddelingscommissie

C. Aantal klachten en beslissingen in 2025 (tot 31 december 2025)

In 2025 zijn er 9 Nederlandstalige klachten neergelegd.

In 2025 zijn er 4 Franstalige klachten neergelegd.

Klachten of vragen tot inlichtingen die niet geleid hebben tot een formele procedure zijn hier niet bijgeteld. II. Aanpassingen van het reglement van procesvoering in 2025

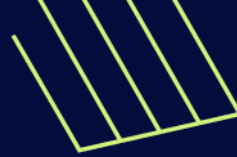
II. Aanpassingen van het reglement van procesvoering in 2025

De wijzigingen aangebracht aan het reglement bij beslissing van de Algemene Vergadering van 22 januari 2025, zijn de volgende:

In een vroegere versie van het procedurereglement was bepaald dat het debat voor de Tuchtcommissie in beginsel op band moest worden opgenomen. Deze maatregel bood geen meerwaarde aan het debat en werd geschrapt. Voorts werd ook bepaald in een vroegere versie van het reglement dat het proces-verbaal van de zitting naar de partijen zou worden opgestuurd om hun opmerkingen te horen. Die regel vertraagde aanzienlijk de procedure en bood geen meerwaarde. Zij werd geschrapt. Zoals in een gewone zitting van een Rechtbank gebeurt, wordt een kort pv opgemaakt en bewaard op het secretariaat waar het door de partijen kan worden geraadpleegd.

De nieuwe tekst van artikel 17/1 van het procesreglement luidt:¹

Artikel 17/1. De Commissie maakt van elke hoorzitting een proces-verbaal op of, wanneer de behandeling van de zaak schriftelijk verloopt, van de zitting waarop de zaak in beraad wordt genomen.

Het proces-verbaal bevat de namen van de leden die de zaak behandeld hebben en de namen van de personen die verschenen zijn alsmede hun hoedanigheid. Het houdt een bondige samenvatting in van het ter zitting behandelde.

III. Procedures ingesteld na klachten

A. Procedurele elementen: ontvankelijkheid van de vervolgingen – sanctioneerbare gedragingen

1. Krachtens het reglement van procesvoering neemt de Commissie een beslissing over de ontvankelijkheid van de klacht vooraleer van de klacht kennis wordt gegeven aan de bemiddelaar. De bedoeling van die bepaling is dat het niet gepast zou zijn bij om het even welke klacht aan de bemiddelaar te vragen zich hierover te verantwoorden.

Deze beslissing is van voorlopige aard en de ontvankelijkheid kan in het vervolg van de procedure nog nader worden onderzocht in het bijzonder wanneer de bemiddelaar die opgeroepen wordt na deze voorlopige beslissing de ontvankelijkheid betwist.

2. In een beslissing van 23 april 2025 (2025/FR/003) besliste de Tuchtcommissie dat een klacht kennelijk niet-ontvankelijk was op grond van artikel 11 van het Procedurereglement dat bepaalt dat: *“Het bevoegd college kan beslissen dat de klacht kennelijk niet ontvankelijk is en dat een procedure niet kan worden geopend”*.

In het reglement worden een aantal gevallen opgesomd waarin dat kan gebeuren. De Tuchtcommissie beslist in deze zaak dat die redenen niet limitatief zijn opgesteld en beslist na een bondig onderzoek van de grieven dat de klacht kennelijk niet ernstig is (*“C'est manifestement le cas par rapport aux deux faits reprochés au médiateur.”*).

3. In een zaak 2025/N/006 wierp de beklagde bemiddelaar op als middel van niet-ontvankelijkheid van de klacht, dat, nu op grond van de hiervoren weergegeven leer van de Commissie vaststaat dat de gronden van niet-ontvankelijkheid van klachten in het reglement niet limitatief zijn opgesomd, hij kon aanvoeren dat de klacht niet ontvankelijk was op andere gronden dan die welke in het reglement van procesvoering vermeld zijn.

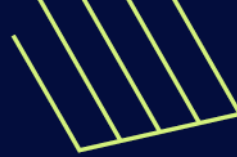
De bemiddelaar wierp op dat hij zich alleen zou kunnen verdedigen in verband met de verwijten die tegen hem gericht waren, door zich te beroepen op documenten opgemaakt en mededelingen gedaan in de loop van en ten behoeve van de bemiddelingsprocedure die hij geleid had en waarop de klacht betrekking had. Zijn recht van verdediging zou geschonden zijn doordat het hem niet toegelaten zou zijn die gegevens aan de Tuchtcommissie mede te delen.

De Commissie verwierp de grond van niet-ontvankelijkheid conform een cassatieleer, weergegeven onder meer in Cass. 19 mei 1986 (AC 1985-86, 1329), met de volgende redenering. Een bemiddelaar aan wie een bepaald gedrag verweten wordt in verband met de afhandeling van een bemiddeling of een bemiddelingstraject, en die daarover gehoord wordt door het tuchtorgaan, heeft het recht aan het tuchtorgaan de gegevens voor te leggen die verband houden met de afhandeling van de bemiddeling. Er anders over oordelen zou impliceren dat het tuchtorgaan niet bij machte zou zijn om zich te vergewissen over de vraag of de bemiddelaar zich tijdens het bemiddelingstraject gedragen heeft conform zijn wettelijke en deontologische verplichtingen.

4. Kan een tuchtsanctie worden uitgesproken in verband met een gedraging **voorafgaand** aan een bepaalde bemiddeling?. De Commissie heeft die vraag positief beantwoord op volgende gronden in de zaak 2025/N/008.

.Art. 1 van de deontologische code bepaalt o.m. dat de Code toepasselijk is op eenieder die de titel van erkend bemiddelaar draagt in de zin van art. 1726 Ger.W. De gedragscode is toepasselijk op handelingen gesteld in het kader van de professionele activiteit van de bemiddelaar en die verband houden met zijn activiteit als bemiddelaar. In casu droeg de bemiddelaar de titel van erkend bemiddelaar en oefende hij het beroep van erkend bemiddelaar uit. De feiten deden zich voor in de fase voorafgaand aan de bemiddeling en waren verbonden met zijn activiteit als bemiddelaar. Het feit dat de handelingen gesteld werden voordat de bemiddeling zelf aangevat werd is zonder belang wat de ontvankelijkheid van de vordering betreft.

De uitspraak in deze zaak spoort met een eerdere uitspraak van 2024 die een nog ruimere draagwijdte had. Klachten zijn ontvankelijk ook al zijn de aangewreven feiten gepleegd buiten het bemiddelingstraject. In een zaak (2024/N/2) werd als volgt beslist. *“De omstandigheid dat er nooit een bemiddeling zou zijn opgestart belet niet dat de klacht ontvankelijk is. Het bestaan van een deontologische fout kan bewezen zijn ook al wordt een gebeurlijke deontologische fout begaan buiten het kader van een effectief of formeel opgestarte bemiddeling”*.

5. Een klacht gericht tegen een bemiddelaar die vroeger erkend bemiddelaar was maar op het ogenblik van de klacht geen erkend bemiddelaar meer was, is niet ontvankelijk. Dit werd beslist in een zaak 2024/N/3

6. De Commissie is in beginsel niet bevoegd te oordelen over het gedrag van de bemiddelaar in het kader van een activiteit die buiten de scope valt van de bemiddeling. Dit belet niet dat een tuchtsanctie toch mogelijk is in verband met bepaalde gedragingen die strikt genomen, geen bemiddelingsactiviteiten zijn.

De Commissie besliste als volgt in een zaak 2025/N/004

Art. 1 van de Deontologische Code stelt dat de code toepasselijk is op eenieder die de titel van erkend bemiddelaar draagt in de zin van artikel 1726 Ger.W. art. 2, tweede lid, bepaalt dat de erkend bemiddelaar in het kader van zijn professionele activiteit geen daden mag stellen die de waardigheid en integriteit van het beroep van erkend bemiddelaar in het gedrang kunnen brengen.

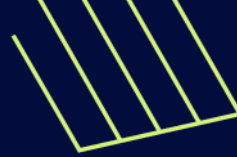
Uit het verweerschrift (...) en waar nodig geanonimiseerd advies aan de familierechtbank blijkt dat de bemiddelaar optrad als één van de experten in een door de familierechtbank gevraagd advies. Het was (...) haar taak aan klager het besluit van de experten en het advies aan de rechtbank mee te delen.

Een experte die meewerkt aan een advies voor de rechtbank treedt niet op in een bemiddeling in de zin van art. 1723/1 e.v. Ger.W. Zij is onderworpen aan de artikelen 1 en 2 van de Deontologische Code die toepasselijk zijn op eenieder die de titel van erkend bemiddelaar draagt en niet aan de deontologische regels die enkel toepasselijk zijn op bemiddelingen in de zin van het Ger.W. Het college is bevoegd om inbreuken begaan op de artikelen 1 en 2 van de Deontologische code te beoordelen.

B. Procedurele elementen -Schriftelijke procedure

7. Het reglement van procesvoering biedt de mogelijkheid een tuchtprocedure schriftelijk te laten verlopen. Een dergelijke procedure werd gevoerd in de zaak 2025/N/007. De bemiddelaar kan zijn verlangens uitdrukken in verband met die optie maar het behoort aan de Tuchtcommissie zelf om te beslissen of zij dit al dan niet toelaat. De klager wordt steeds gepolst over zijn wensen in dit verband.

De schriftelijke procedure wordt slechts bij benadering omschreven in het reglement van procesvoering. Het behoort aan de Commissie om regels uit te stippen die toelaten het recht op tegenspraak zo goed mogelijk te vrijwaren,

inzonderheid wat betreft het uitwisselen van stukken (c.q. neerleggen ter secretariaat).

8. Als de Commissie bij het kennismaken van de neergelegde stukken meent nieuwe gegevens te moeten opwerpen of onderzoeken, kan het nodig zijn om het debat te heropenen. De toestand is niet dezelfde als in een civielrechtelijke procedure waar het beschikkingsbeginsel een algemeen rechtsbeginsel is, maar dit belet niet dat het recht van verdediging oplegt de partijen niet te verrassen door een onverwachte redenering. In een zaak 2025/N/8 vermeldt de Commissie een aantal feitelijke omstandigheden geput uit officiële bronnen zonder het debat te heropenen. De gegevens konden in casu niet onverwacht voorkomen en waren in de kiem aanwezig in de aanvoeringen van de partijen. Er was dus geen nood aan een heropening van het debat.

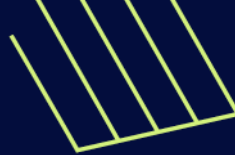
C. Vragen strekkende tot schadevergoeding en betwisting van erelonen

9. De Tuchtcommissie oordeelt constant dat zij niet bevoegd is om een bemiddelaar te veroordelen tot terugbetaling van ereloon of om een bemiddelaar te veroordelen tot betaling van schadevergoeding (zie onder meer de beslissing in rn.10). Die onbevoegdheid heeft niet tot gevolg dat de klacht niet ontvankelijk wordt: de klacht blijft ontvankelijk, de Tuchtcommissie onderzoekt de klacht en verwerpt ze desgevallend op grond van onbevoegdheid.

10. Die motivering komt voor in verscheidene zaken beoordeeld in 2025. In de loop van dit jaar kwam nog een bijkomend aspect ter sprake dat verband hield met de bevoegdheid van de Commissie om adviezen te geven over de erelonen van de bemiddelaars.

Artikel 14, §2, van de deontologische code bepaalt:

§ 2. De bemiddelaar wiens erelonen en kosten betwist worden, informeert zijn cliënt over de mogelijkheid om de betwisting voor te leggen aan de commissie voor de tuchtregeling en klachtenbehandeling, alsook over de andere mogelijkheden om het geschil te regelen (bemiddeling, arbitrage, gerechtelijke procedure). De bemiddelaar wiens erelonen en/of kosten onbetaald blijven, stelt zijn cliënt in gebreke alvorens hem te dagvaarden.

In een zaak 2025/N/7 betwistte de klager het gevorderde ereloon en vroeg een vergoeding van de door hem geleden schade (volgend uit een beweerdelijk onjuist advies).

De Commissie herhaalde haar rechtspraak dat zij niet bevoegd was om schadevergoeding toe te kennen ook wanneer die vordering ingekleed wordt als een betwisting van erelonen. De Commissie merkt terloops op in een *obiter dictum* dat niet vaststond in feite of de bemiddelaar toen hij kennis kreeg van de betwisting, aan de partijen liet weten dat zij konden beroep doen op de Commissie om uitspraak te doen over de honoraria. Krachtens artikel 14, §2, van de deontologische code moet de bemiddelaar immers bij betwisting van zijn ereloon die mogelijkheid bekend maken aan de partijen.

D. Het bemiddelingstraject -Voorafgaand aan de beslissing (art. 4 Deontologische Code) - Ondertekening protocol (art. 9, §1 en 2, Deontologische code)

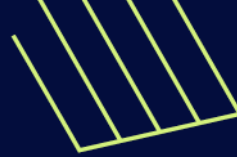
1. Relevantie van de bemiddeling (Art. 4 Deontologische code)

11. Artikel 4 van de Deontologische code bepaalt: § 1. *Bij het eerste contact zal de bemiddelaar de relevantie van het aanvatten van de bemiddeling beoordelen, terwijl hij slechts de informatie verzamelt die noodzakelijk is om zich een algemeen beeld te kunnen vormen van de aard van het geschil.*

Voorafgaand aan de bemiddeling moet de bemiddelaar de relevantie van de bemiddeling beoordelen. Dit werd gespecificeerd in een zaak 2025/N/2. In deze zaak stelde de Tuchtcommissie vast, zoals de bemiddelaar aanvoerde, dat de bemiddelaar onmogelijk de gegevens kon bemachtigen om de relevantie van een bemiddeling te kunnen beoordelen voor dat hij met de bemiddeling echt kon starten. Uit de beslissing volgt zowel dat de bemiddelaar ertoe verplicht is voldoende informatie in te winnen vooraleer hij start met de bemiddeling als dat die zoektocht niet overmatig mag zijn (om vooroordelen te vermijden).

2. Het protocol

12. Artikel 9, § 2, van de Deontologische code bepaalt: § 2. *Het protocol moet uiterlijk bij de aanvang van de bemiddeling worden afgerond en ondertekend*

om ervoor te zorgen dat het bemiddelingsproces wordt gerespecteerd en om de partijen rechtszekerheid te bieden.

Er werd in een familierechtelijke betwisting (zaak2025/N/2 veel voorafgaand besproken en onderhandeld tussen partijen die zeer vijandig waren tegenover elkaar. Er werd geen protocol ondertekend. De door de bemiddelaar omschreven omstandigheden zijn volgens de Tuchtcommissie niet van die aard dat zij konden verantwoorden dat er ondanks het wettelijk voorschrift, geen protocol werd voorgelegd en ondertekend. De bemiddelaar gaf integendeel te kennen dat er wel degelijk afspraken werden gemaakt over de gang van de bemiddeling zodat de redactie en ondertekening van een protocol niet onmogelijk leek.

De Tuchtcommissie oordeelt aldus geval per geval of de ondertekening van een protocol al dan niet mogelijk is. Het beginsel staat vast: een protocol moet ondertekend worden zoals de wet het oplegt. Er zijn weliswaar gevallen waarin de afwezigheid van een protocol of de late ondertekening ervan verschoonbaar of verantwoord zijn.

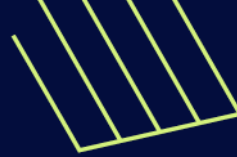
13. In een zaak 2025/2/F redeneerde de Commissie op dezelfde wijze en gaf daarbij de redenen waarom de ondertekening van een protocol belangrijk is voor de partijen. Het protocol werd ondertekend twee maanden na de aanvang van het proces.

De Commissie oordeelt als volgt. Het protocol laten ondertekenen nadat de bemiddeling al is begonnen, wijkt af van het wettelijke en deontologische kader en kan als een tekortkoming worden beschouwd, omdat de partijen dan aan het proces hebben deelgenomen zonder dat de essentiële regels (geformaliseerde vrijwilligheid, vertrouwelijkheid, honoraria, gevolgen voor de verjaring) juridisch zijn vastgelegd in een ondertekend document. Toch zal de concrete beoordeling van een 'tekortkoming' afhangen van de omstandigheden: bijvoorbeeld een heel lichte, puur formele afwijking die snel werd rechtgezet en geen nadeel opleverde voor de partijen, zoals in dit geval, levert geen sanctioneerbare tekortkoming op.

E. Bekwaamheid

1. Bekwame bemiddelaars

14. De bekwaamheid van de bemiddelaar is een deontologische verplichting in die zin dat een bemiddelaar geen opdracht mag aanvaarden als hij objectief gezien hiertoe de nodige bekwaamheid niet heeft (zowel technisch wat de materie betreft als wat betreft de bemiddelingstechnieken).

Daarenboven gaat de Commissie in op de verwijten gericht door een klager tegen de bemiddelaar en gegrond op een ongelukkige behandeling. De scheidingslijn tussen enerzijds de schending van een zorgvuldigheidsplicht of miskennis van een contractuele verplichting en anderzijds een deontologische inbreuk is moeilijk te ontwaren omdat de deontologische code ook een aantal verplichtingen inhoudt van zorgvuldigheid die niet kennelijk van ethische aard zijn.

De rechtspraak van de Commissie verduidelijkt die scheidingslijn. Alleen kennelijke fouten of tekortkomingen die expliciet in de deontologische code worden vermeld worden gesanctioneerd.

In de meeste gevallen is dit een *non-issue*. De aard van de taak van een bemiddelaar (die niet beslist noch een advies verstrekt) heeft tot gevolg dat het probleem niet te berde komt. Het is nochtans inherent aan de bemiddeling- zeker in familiale zaken- dat een beperkte dosis advies gegeven wordt tijdens de bemiddeling. Een onjuist advies zal deontologisch meestal gesanctioneerd worden op grond dat er een advies gegeven werd waar dit niet toegelaten was. Een grovelijk verkeerd advies zal dan weer gesanctioneerd worden op grond van een gebrek aan bekwaamheid.

15. In een zaak 2024/N/5 wierpen de cliënten op dat de bemiddelaar in een EOT niet de nodige bekwaamheid had. De partijen waren hooggeleerd. De Commissie oordeelde als volgt: *De bemiddelaar zal op grond van zijn ervaring en/of vorming over de nodige bekwaamheid moeten beschikken, die door de aard van het geschil wordt vereist. Het staat evenwel aan de partijen om aan de bemiddelaar de nodige gegevens te bezorgen die hem toelaten zijn taak te vervullen. Te dezen blijkt uit de bijlagen bij de EOT dat de bemiddelaar fiscale simulaties heeft gemaakt en aan de partijen voorgelegd en met de partijen besproken. De mogelijkheid dat de door de partijen gekozen oplossing fiscaal of economisch niet optimaal zou geweest zijn is geen bewijs dat de bemiddelaar niet over de nodige bekwaamheid beschikte.*

Uit die beslissing blijkt dat de Commissie de bekwaamheid toetst op grond van objectieve gegevens en gebruikelijke maatstaven bij de beoordeling van een beroepsaansprakelijkheid.

2. Bekwaam maar geen adviseur

16. In een zaak 2024/N/4 verweet de klager ook een gebrek aan bekwaamheid aan de bemiddelaar. De Commissie besliste als volgt: *Een bemiddelaar kan alleen aanvaarden om een bemiddeling te leiden als zijn neutraliteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid niet in twijfel kunnen worden getrokken. De neutraliteit laat*

niet toe aan de partijen een advies te verstrekken dat een invloed kan hebben op de oplossing van het geschil (art.8 Deontologische code). Krachtens artikel 10 van de Deontologische code zorgt de bemiddelaar ervoor dat hij zich positioneert in zijn specifieke rol die niet die van een deskundige, van een arbiter, van een juridisch adviseur, van een rechter of van een therapeut is.

Te dezen blijkt dat de bemiddelaarster op grond van de gegevens bezorgd door de scheidende partijen (...) een werkdocument heeft opgesteld dat de belangrijkste opties vermeldde waarover de partijen een standpunt moesten innemen. Tijdens een bemiddelingsvergadering (...) werden de mogelijke opties overlopen en een toelichting gegeven over de nog ontbrekende stukken. De bemiddelaar stelde vervolgens een verbeterd en aangevuld werkdocument op dat de partijen konden invullen op grond van de afweging van belangen die zij konden maken.

Hieruit blijkt niet dat de bemiddelaarster adviezen heeft verstrekt over de te volgen weg. Zij heeft op een gestructureerde wijze op grond van de aangereikte stukken de mogelijke opties samengevat zonder de partijen te beïnvloeden. Hieruit kan niet afgeleid worden dat de bemiddelaarster haar neutraliteitsplicht heeft geschonden.

Voorts stelt de Commissie vast dat de bemiddelaar aan de partijen had gevraagd stukken voor te leggen die onmisbaar waren om de betwisting tussen de partijen te verduidelijken. De vraag duiden in een juridische context was, in de gegeven omstandigheden, geen gebrek aan neutraliteit of onpartijdigheid. De Commissie merkt verder op dat de bemiddelaar met die toelichting een instrument aanreikte aan beide partijen dat van aard was de weg te effenen naar een oplossing van hun geschil.

De Commissie onderzoekt wel in die zaak of de gegeven informatie correct was en overweegt in dit verband dat de omstandigheid dat een notaris in een later stadium van de procedure een andere visie had dan de bemiddelaar geen bewijs is dat de bemiddelaar zich had vergist.

3.Een correcte dienstverlening

17.De wijze van behandelen van de bemiddeling wordt grotendeels overgelaten aan de appreciatie van de bemiddelaar. Nochtans komt het vaak voor dat klagers aan de bemiddelaar verwijten onjuist advies te hebben verstrekt (het geven van advies is overigens als dusdanig deontologisch problematisch) of niet voldoende in te gaan op hun opmerkingen of suggesties of nog nalatig te zijn geweest.

18. Klager stelt in een zaak nr. 2025/N/6 dat de bemiddelaar frequent onbereikbaar is geweest.

De commissie onderzoekt aan de hand van agenda's en niet betwiste aanvoeringen van partijen of de bemiddelaar blijk heeft gegeven van een voldoende ijver. Een voldoende beschikbaarheid maakt deel uit van de deontologische plichten van de bemiddelaar.

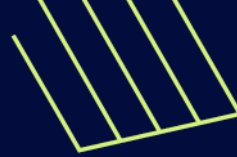
19. Volgens klager in de zaak 2025/N/09 had de bemiddelaar erop moeten aandringen dat ook het vermogen van de andere partij adequaat in kaart gebracht werd.

Het is aan de klager zelf minstens aan diens raadsman om op de mededeling van documenten door de andere partij aan te dringen en desnoods het verderzetten van de bemiddeling afhankelijk te maken van het mededelen van die documenten.

De omstandigheid dat klager, bijgestaan door zijn advocaat de bemiddeling heeft uitgevoerd zonder dat op adequate wijze op mededeling van de betrokken documenten werd aangedrongen, blijkt geen fout of nalatigheid in hoofde van de bemiddelaar.

20. Vooral in familiale geschillen wordt na de bemiddeling beroep gedaan op een notaris voor de nadere uitvoering van een tot stand gekomen akkoord. Uit een aantal klachten is gebleken dat de notarissen niet steeds eens waren met een tot stand gekomen akkoord. De Commissie oordeelde in de zaak 2025/N/07 dat de omstandigheid dat de notaris een andere mening had dan de bemiddelaar over de gevonden oplossing geen bewijs uitmaakt dat de bemiddelaar een deontologische of andere fout had begaan. De klager verweet daarenboven aan de bemiddelaar zowel dat hij een advies had gegeven alsmede dat het advies onjuist was. De Commissie besliste: *Zelfs indien de onderscheiden instrumenterende notarissen (respectievelijk voor de toebedelingsakten van de gemeenschappelijke onroerende goederen en voor de aankoopakte van de eigen vakantiewoning van klager) een andere visie hadden en/of navenant anderszins handelden, doet dit geen afbreuk aan het feit dat de bemiddelaar niet een positie innam die hij niet mocht innemen.*

21. De verwijten in de zaak 2025/N/6 komen er in het kort op neer dat de bemiddelaarster, mede door haar hautaine houding, er niet in geslaagd was een co-ouderschap te organiseren, met alle gevolgen van dien. In het bijzonder leidde dit ertoe dat de betwistingen tussen de partners, inzonderheid over de schoolkeuze, niet opgelost geraakten.

In haar bewoordingen kwalificeert de klaagster de opdracht die de partijen aan de bemiddelaarster hadden gegeven als volgt: “parallel co-ouderschap op te stellen met duidelijke afspraken om de communicatie tussen ouders te beperken en te structureren”.

Uit de neergelegde stukken en de verklaringen van de partijen ter zitting kunnen volgens de Commissie geen handelingen worden aangemerkt die een deontologische fout uitmaken.

De teleurstelling van de klaagster over de uitkomst van deze niet-geslaagde bemiddeling kan worden begrepen, maar leidt niet tot de conclusie dat de bemiddelaarster een deontologische fout heeft begaan waarvoor een sanctie vereist is.

Met andere woorden: een tekortkoming in de vervulling van de gegeven opdracht maakt niet per se een deontologische fout uit.

4. Doel van de bemiddeling – Geen beschikkingsbeginsel

22. Bij bemiddeling bestaat er geen algemeen rechtsbeginsel genaamd “beschikkingsbeginsel”

Nochtans is de rol van de partijen essentieel en behoort het niet aan de bemiddelaar om het debat te leiden naar andere doelstellingen dan die welke de partijen wensen. Wat de partijen verlangen, kan onder meer worden afgeleid uit de opdracht die door de rechter wordt gegeven (bij een gerechtelijke bemiddeling).

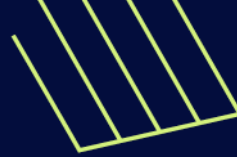
De miskennis van de wil van de partijen maakt een deontologische fout uit, net omdat de bemiddeling in de eerste plaats een zaak van de partijen is.

Dit belet niet dat de bemiddelaar, zonder af te wijken van de neutraliteit die hem kenmerkt, kan zoeken naar “out-of-the-box”-methodes en aldus gegevens kan opvragen die nodig zijn voor een minnelijke oplossing van het geschil.

In de zaak 2025/N/5 kwamen al deze vragen aan bod en was het probleem toegespitst op het onderwerp van de bemiddeling en de gevolgen daarvan voor de taak van de bemiddelaar.

De Commissie overwoog:

De bemiddelaar aan wie een bemiddeling gevraagd is ertoe gehouden het doel van de bemiddeling te bepalen. Indien er onenigheid tussen de partijen bestaat over het opzet van de bemiddeling en blijkt dat een partij de opdracht van de bemiddelaar op een wijze begrijpt die niet strookt met de visie van de wederpartij, moet de bemiddelaar hieruit de gepaste gevolgen trekken. Het feit het onderwerp van de bemiddeling te verruimen terwijl één van de partijen zich

hiertegen verzet en haar weigering blijft volhouden, maken een miskennis uit van de neutraliteitsplicht bedoeld in artikel 8 van de deontologische code.

Uit de bewoordingen van het protocol sub 2 en de context van deze bemiddeling valt duidelijk af te leiden dat de bemiddeling kennelijk gericht was op een verbetering van de communicatie en dat een verruiming het akkoord van beide partijen vereiste. De bemiddelaarster vermeldt overigens zelf in haar repliek dat de advocaten van de partijen wensten dat de bemiddelaarster niet over financiën zou bemiddelen.

De bemiddelaarster wijst erop in haar repliek dat het haar onmogelijk bleek het thema financiën niet te behandelen “want de mensen brengen die thema’s toch in omdat het geen aparte luikjes zijn in de zorgen die ze hebben” en “het besluitvormingsproces hierover was niet los te koppelen van de relatiedynamiek tussen beiden”.

Ook al kan het volledig logisch klinken dat de aspecten communicatie en financiën niet van elkaar konden losgekoppeld worden, dan toch is het zo dat de bemiddelaar zijn persoonlijke visie over de omvang van het bemiddelingsproces aan een partij niet kan opdringen als de wederpartij zich hiertegen verzet. Het is niet in strijd met het concept van de neutraliteit -en integendeel gepast is- dat inzonderheid in familiezaken een holistische benadering wordt gevolgd zodat van het initieel concept neergelegd in het protocol wordt afgestapt of het doel wordt aangepast. Dit kan echter alleen het geval zijn wanneer de beide partijen hiermede instemmen.

De Commissie geeft verder nog een aanwijzing in verband met de mogelijkheid dat er onzekerheid zou bestaan over de omvang van de opdracht gegeven aan de bemiddelaar. Het behoort aan de bemiddelaar duidelijkheid te scheppen en als het volledig zinnig is een bestaande opdracht te verruimen -bv omdat een aantal problemen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en een van de partijen zich verzet tegen de verruiming, moet de bemiddelaar de bemiddeling beëindigen

Nog in dezelfde zaak verweet een partij aan de bemiddelaar dat hij de bemiddeling omvormde tot “therapeutische sessies” die niet overeenstemden met het heel concrete doel van de bemiddeling. De Commissie oordeelde: *Klaagster verwijt aan de bemiddelaarster dat zij afweek van de kern van de bemiddeling en die omvormde tot inefficiënte therapeutische sessies. Het staat aan de bemiddelaarster vrij de techniek te hanteren die zij gepast acht. Tenzij de gevolgde werkmethode leidt tot een miskennis van een deontologische plicht kan aan een bemiddelaar geen deontologische fout kunnen worden aangewreven.*

Hiermede zegt de beslissing niet dat een bemiddelaar per se de nodige psychologische vaardigheden heeft. Bemiddelaars hebben niet altijd de nodige opleiding gehad voor deze taak.

23. Nog steeds in de zaak vermeld onder rn 22 verweet klaagster aan de bemiddelaar dat hij opzoeken had gedaan in openbare bronnen (BS, KBO) over haar persoon. Het louter kennismaken van informatie over partijen, vormt geen schending van de onafhankelijkheid, onpartijdigheid- of neutraliteitsvereisten en nog van het beschikkingsbeginsel voor zover de informatie publiek beschikbaar is, ongeacht het medium via hetwelk ze beschikbaar gesteld is.

F. Neutrale en onpartijdige bemiddelaars

24. Klaagster werpt op dat de bemiddelaarster eerder betrokken was in haar hoedanigheid van rechter in een procedure van minnelijke schikking waaraan klaagster had deelgenomen. De bemiddelaarster betwistte dat gegeven niet.

De Commissie oordeelde als volgt in een zaak 2025/N/6:

Krachtens artikel 8 van de deontologische code mag een bemiddelaar niet optreden wanneer hij wegens persoonlijke, materiële of morele belangen zijn functie niet met de vereiste onafhankelijkheid en onpartijdigheid kan uitoefenen. Het feit dat een bemiddelaar in een zaak die geen verband houdt met de bemiddeling waarover klacht is neergelegd, is opgetreden als rechter in een poging tot minnelijke schikking waarbij een van de partijen in de bemiddeling betrokken was, is in beginsel niet van aard om aan de onpartijdigheid van de bemiddelaar te doen twifelen.

Dit klemmt in het bijzonder als de persoon die het gebrek aan onpartijdigheid opwerpt, zelf de bemiddelaarster heeft gekozen voor de oplossing van haar conflict.

25. Een vaak voorkomende klacht is dat de bemiddelaar niet onpartijdig is geweest of althans de schijn heeft verwekt dat hij niet onpartijdig was.

26. In een zaak 2025/N/2 gaf de Commissie een omschrijving van de begrippen onpartijdigheid en neutraliteit. In deze zaak had een bemiddelaar de partijen gewaarschuwd voor de nadelige gevolgen van de beëindiging van een bemiddelingstraject. De Commissie oordeelde als volgt:

Krachtens artikel 1723/1 moet de bemiddelaar een onafhankelijke, neutrale en onpartijdige derde zijn die de communicatie vergemakkelijkt en poogt de partijen ertoe te brengen zelf een oplossing uit te werken. Artikel 8, §1, van de Deontologische Code bepaalt dat neutraliteit niet toelaat aan de partijen een

advies te verstrekken dat een invloed kan hebben op de oplossing van hun geschil.

Met neutraliteit wordt inzonderheid begrepen dat de bemiddelaar de mogelijkheid dat de partijen zelf een oplossing uitwerken niet beduidend mag verhinderen. Een dreiging dat de weigering door een partij toe te treden tot of samen te werken in een bemiddeling nadelige gevolgen zou hebben voor die partij, strijdt met de door de wet gewilde autonomie van de partijen. Een communicatie waarin de bemiddelaar op een misleidende onjuiste wijze de standpunten van een partij aan de andere mededeelt is eveneens van aard een negatieve invloed te hebben op de oplossing van het geschil.

In deze zaak had de bemiddelaar dus ook foute gegevens medegedeeld over de standpunten van partijen wat de zaak nog verergerde.

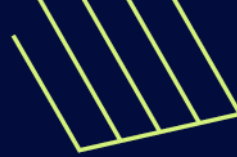
27. In een zaak 2025/N/ 02 waren de feitelijke omstandigheden anders, maar was toch sprake van een focus op de uitslag van het traject. De beslissing was gegrond op de volgende redenen.

Krachtens de deontologische code mag de bemiddelaar geen druk uitoefenen op de partijen om een akkoord te bereiken. Dit zou indruisen tegen de vereiste neutraliteit.

In de zaak stond vast dat een van de partijen nogal fragiel was, wat, volgens de klager, moest leiden tot een grote omzichtigheid vanwege de bemiddelaar.

De Commissie onderzocht het gedrag van de bemiddelaar tijdens het traject. Uit het debat is gebleken dat de bemiddelaar de voordelen en de nadelen van het al dan niet sluiten van een akkoord **ter sprake heeft gebracht. De partijen ertoe aanzetten na te denken over de nadelen en voordelen van een gebrek aan overeenkomst** maakt geen inbreuk uit op de deontologische code van de erkend bemiddelaar.

28. In een zaak 2025/N/07 erkende de bemiddelaar dat hij de klager en zijn echtgenote had gewezen op de juridische implicaties van de aankoop van een onroerend goed door één van de partijen voor eigen rekening terwijl zij nog gehuwd waren en op het punt waren van elkaar te scheiden. Om praktische redenen kon de aankoop niet met gemeenschapsgelden gebeuren. Die waarschuwing vormde in de concrete context van deze zaak geen inbreuk op de vereiste neutraliteit. Neutraliteit moet steeds gecontextualiseerd worden: bij bemiddeling telt vooral dat het beleid van de bemiddelaar niet eraan in de weg staat dat de partijen het gevoelen hebben dat de oplossing voortspruit uit een herstelde communicatie tussen partijen die naar een oplossing leidt die aangevoeld wordt als een zelf aangedragen oplossing.

Dit was volgens de commissie evenmin een inbreuk op de verplichte onpartijdigheid nu die toelichting een instrument aanreikte aan de klager en zijn ex-echtgenote dat van aard was de weg te effenen naar een oplossing van hun geschil die zij zelf zouden vinden.

29. In een zaak 2025/N/ 09 wees de klager ten onrechte op het gebrek aan onpartijdigheid daar waar het probleem meer lag aan een onenigheid tussen de klager en zijn advocaat. De bemiddeling had onder meer tot voorwerp de verdeling van de goederen van partijen in het kader van een echtscheidingstraject. Partijen werden daarbij bestendig bijgestaan door hun advocaten.

In deze bemiddeling rees de vraag van de rol van de bemiddelaar wanneer een van de partijen het oneens wordt met zijn eigen advocaat die met zijn confrater tot een akkoord gekomen is en als gevolg hiervan de bemiddelaar de bemiddeling beëindigt..

De Commissie oordeelt dat hier kennelijk gaat om een probleem tussen klager en diens raadsman, waarbij het optreden van de bemiddelaar niet als deontologisch laakbaar kan worden beschouwd. De Commissie wijst erop dat de advocaat behoorlijk zijn cliënt moet inlichten over de inhoud van de gevonden oplossing.

30. In de zaak 2024/N/4 kwam de in artikel 11 van de deontologische code opgenomen verplichting om met de belangen van beide partijen rekening te houden ter sprake. De Commissie verwerpt die grief op feitelijke gronden. De Commissie grondt haar beslissing niet op de vaak voorkomende beeldspraak van de zgn. "dubbele partijdigheid", concept dat de Commissie niet hanteert.

De Commissie herhaalde in een zaak 2025/N/6 dat een bemiddelaarster niet "meerzijdig partijdig" moet zijn". De deontologische code is, volgens de Commissie, vreemd aan een concept dat een bemiddelaar blijf zou mogen geven van partijdigheid ten opzichte van een partij en dit zou mogen compenseren door een vorm van partijdigheid ten opzichte van de andere partij. De bemiddelaar moet peilen naar de belangen van de partijen maar mag op geen enkel ogenblik partijdig zijn of die indruk geven".

31. In een zaak 2025/N/8 rees de vraag of het feit dat de bemiddelaar eigenaar is van het pand waar de bemiddeling doorgaat (met die bijkomende omstandigheid dat een lokaal in dat pand verhuurd werd aan de advocaat van een van de partijen), niet in strijd was met de verplichte onpartijdigheid van de bemiddelaar. De Commissie antwoordt hierop ontkennend omdat de

huuractiviteit totaal los was van de bemiddeling en de partijen hierover geen opmerkingen hadden gemaakt.

32. In de zaak 2025/N/8 rees ook de vraag welke voorzorgen een bemiddelaar moet nemen vooraleer hij een opdracht aanvaardt inzonderheid met betrekking tot omstandigheden die ertoe zouden leiden dat hij zijn opdracht niet zou mogen aanvaarden.

In concreto rees de vraag in welke mate hoe hij moet omgaan met een verzoek tot bemiddeling als hij contact neemt met de wederpartij van de persoon die op hem beroep heeft gedaan. Moet hij erop wijzen dat hij mogelijks zijn opdracht niet zal kunnen aannemen of moet hij zich zelfs ervan onthouden de eerste contacten te leggen zolang hij niet zeker is dat hij de opdracht zal kunnen aanvaarden?.

De Commissie oordeelde als volgt:

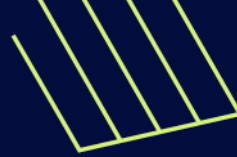
Krachtens artikel 8, §1, van de deontologische code kan een bemiddelaar alleen aanvaarden om een bemiddeling te leiden als zijn neutraliteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid redelijkerwijze niet in twijfel kunnen worden getrokken. Hij moet zich onthouden ook een bemiddeling op te starten wanneer er redelijkerwijs er niet aan kan getwijfeld worden dat hij niet op neutrale en onpartijdige wijze een bemiddeling zal kunnen leiden.

Het behoort aan de bemiddelaar, als er aanwijzingen zijn dat zijn neutraliteit of onpartijdigheid zou kunnen betwist worden, transparant te zijn (informatieplicht cfr. artikel 8, § 2, van de deontologische code) ten opzichte van alle partijen over de mogelijke factoren die een onpartijdige behandeling zouden beletten. Een gebrek aan transparantie kan daarenboven de oorzaak zijn van wantrouwen bij de partijen.

De vraag rijst dus of de bemiddelaar wist of behoorde te weten dat hij zich moest onthouden van een bemiddeling en of hij voldoende open is geweest naar de partijen toe over de factoren die een onpartijdige behandeling van de zaak zouden beletten.

Te dezen had de bemiddelaar redenen om te twijfelen of hij de opdracht mocht aanvaarden.

De Commissie komt tot de conclusie dat in de gegeven omstandigheden de bemiddelaar vooraleer zonder voorbehoud de opdracht te aanvaarden zich ervan had moeten vergewissen of er geen redenen waren om zich te onthouden. Er bestaat dus een voorzorgsplicht waarvan de contouren nog te bepalen zijn.

G. Caucus en aparte gesprekken – Vertrouwelijkheid-Minderjarigen

33. In een zaak 2025/N/6 verweet de klager aan de bemiddelaar dat hij aparte gesprekken had gehad met een van de partijen en ten onrechte zou geweigerd hebben aan de wederpartij te rapporteren over de inhoud van het gesprek. De commissie verwierp de kritiek in volgende bewoordingen.

“Klaagster verwijt aan de bemiddelaarster dat zij afzonderlijke gesprekken heeft gevoerd met haarzelf, met haar ex-partner en met de kinderen, zonder dat de inhoud ervan werd gedeeld of besproken.

Noch de wet noch de deontologische code staan eraan in de weg dat de bemiddelaar aparte vergaderingen organiseert. Het behoort tot zijn appreciatie-bevoegdheid het traject te organiseren rekening houdend met de persoonlijkheid van de partijen en de omstandigheden van de zaak. Het staat hem vrij als hij het nodig vindt voor om het vertrouwen tussen conflicterende partijen te herstellen, afzonderlijke sessies te houden.

In beginsel is een bemiddelaar strikt gehouden tot geheimhouding van wat gezegd werd in de aparte vergadering en mag hij, zonder toelating van de betrokken partij, geen gewag maken van de gezegden in caucus.”

In deze zaak rees het bijzonder probleem van de contacten van de bemiddelaar met de kinderen van de partijen (in een familiale bemiddeling).

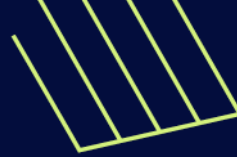
De beslissing luidt als volgt:

Uit zowel de klacht zelf als uit de verklaringen ter zitting blijkt dat de ouders van de minderjarige kinderen aan de bemiddelaarster expliciet de toelating hadden gegeven om de kinderen afzonderlijk te horen (buiten aanwezigheid van de ouders).

Klaagster verwijt de bemiddelaarster dat zij niet heeft gerapporteerd aan de ouders over de inhoud van het gesprek. Volgens haar zou zij hiermee artikel 1727, § 6, Ger.W. hebben geschonden. De aangevoerde wetsbepaling is onbestaande.

Daarenboven is de hoofdpdracht van de bemiddelaar te waken over de belangen van het kind (zie art. 1733 Ger.W.).

Krachtens die bepaling moet hij kunnen verduidelijken op welke wijze hij rekening heeft gehouden met de belangen van het kind. De wijze waarop hij dat doet en hoe hij verklaringen van het kind integreert in het bemiddelingstraject wordt aan zijn beleid overgelaten.

Verklaringen die minderjarige kinderen afleggen aan de bemiddelaar in het volle vertrouwen dat zij niet aan hun ouders zullen worden bekendgemaakt, moeten — of in bepaalde gevallen mogen — niet door de bemiddelaar worden gerapporteerd aan de scheidende ouders.

De weigering om te rapporteren is in de omstandigheden van deze zaak geen deontologische fout.

34. Vertrouwelijkheid is een basiskarakteristiek van de bemiddeling. Behoudens akkoord van de betrokken partijen mag hiervan niet worden afgeweken. Het kan voorkomen dat de bemiddelaar precies de opdracht krijgt om derden te benaderen. Die derden kunnen de kinderen zijn, sociale organisaties, deskundigen, enz..

In een geval van buitengerechtelijke bemiddeling voorgelegd aan de Commissie (zaak 2025/N/6) kwam dit probleem ter sprake.

De klaagster voerde aan dat de bemiddelaarster zonder haar toestemming contact had opgenomen met de school van de kinderen, hun psycholoog en hun consulente bij jeugdzorg. De Commissie stelde vast, na een onderzoek ter zitting, dat voldoende vaststond dat de klaagster impliciet maar zeker haar toestemming had gegeven.

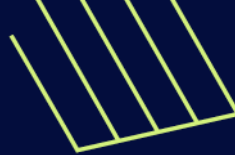
35. In een zaak 2025/F/003 was het probleem gerezen van de verplichtingen van de bemiddelaar bij het horen van kinderen. De Commissie heeft geoordeeld dat er ter zake geen deontologische fouten begaan werden maar wijst in haar beslissing op de verplichtingen die op de bemiddelaar berusten bij het horen van kinderen. De beslissing luidt als volgt:

Inderdaad, de ontmoeting met een kind moet strikt binnen de door de wet gestelde grenzen plaatsvinden, namelijk in het belang van het kind in de context van een familiale bemiddeling. Inzonderheid moeten volgende aspecten duidelijk gepreciseerd worden:

- De rechtvaardiging voor de vraag het kind in hoedanigheid van bemiddelaar te horen en niet in hoedanigheid van deskundige of vertegenwoordiger van een van de ouders;

- de precieze doelstellingen die met dit luisteren worden nagestreefd, in overeenstemming met het belang van het kind en het principe van neutraliteit in bemiddeling, vertrouwelijkheid en vrije instemming van de partijen.

Daarnaast moeten, als de hoorzitting buiten het kantoor van de bemiddelaar of niet op de gebruikelijke plaats van bemiddeling, de redenen voor deze keuze worden gespecificeerd en moeten de concrete modaliteiten en

waarborgen die van aard zijn het toepasselijke deontologisch kader te waarborgen, worden gespecificeerd.

Het recht van een kind om gehoord te worden is in de eerste plaats wettelijk geregeld wat betreft een hoorzitting door een familierechter, met precieze regels over het informeren van het kind, vertrouwelijkheid, de plaats van de zitting en de rol van de volwassenen die hem begeleiden.

Wat de regeling bij bemiddeling betreft bestaat er geen formele regeling, maar de erkend bemiddelaar moet dezelfde bescherming bieden: een duidelijke informatie, geïnformeerde toestemming van de ouders (en van het kind overeenkomstig zijn leeftijd en maturiteit, volwassenheid), afwezigheid van druk, vertrouwelijkheid en een veilige omgeving.

De deontologische code vereist dat de bemiddelaar zorgt voor een passende werkomgeving die de waardigheid, vertrouwelijkheid en evenwicht tussen de deelnemers respecteert

De bemiddelaar weest niet af van deze eis door een keuze te maken waarvan zij dacht dat die gunstig zou zijn voor de communicatie tussen de zoon en de vader, ook al had dit niet het gewenste resultaat.

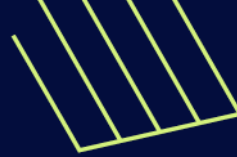
IV. De adviezen gegeven door de Tuchtcommissie²

A. Procedurele elementen – Aard van de bemiddeling

1. Aanspreekpunten

a. De vraag werd gesteld bij wie een erkend bemiddelaar te rade moest gaan met vragen die betrekking hebben op zijn mandaat. In bepaalde beroepen ligt dit voor de hand (bv. een Kamer van Notarissen, een stafhouder).

De Tuchtcommissie gaf volgend antwoord. De voorzitter van het Bureau, die tevens voorzitter is van de Federale Bemiddelingscommissie, vertegenwoordigt de Federale Bemiddelingscommissie en is dus het bevoegd orgaan. Vragen die betrekking hebben op de uitoefening van het mandaat kunnen gericht worden aan de Voorzitter die de vraag desgevallend zal

voorleggen aan het Bureau of aan de bevoegde bijzondere commissie. Vragen die gericht worden aan het secretariaat van de FBC zullen ook aan de gepaste organen ter kennis worden gebracht.

b. Een bemiddelaar werd fysiek aangerand tijdens een bemiddelingssessie. Zij vroeg aan de FBC of er binnen de FBC een specifieke cel of aanspreekpunt bestond waar bemiddelaars terecht kunnen na dergelijke incidenten, of er ondersteuning geboden was of er een formele procedure bestond voor het melden van dergelijke incidenten.

De Tuchtcommissie antwoordde dat er geen dergelijke hulp of opvolging vooralsnog bestaat maar dat zij zal aanbevelen dat bij de opleiding van toekomstige erkend bemiddelaars de aandacht zou getrokken worden op de beste aanpak van dergelijke voorvallen.

2. **Bevoegdheid van de Commissie- Specifieke aard van de bemiddeling - Onpartijdigheid en neutraliteit**

a. *Bemiddeling is niet het enig traject*

Bemiddelingen kunnen nuttig zijn ook in het kader van andere trajecten die erop gericht zijn partijen te verzoenen. Maar elk traject heeft een eigen aard.

De volgende vraag is gesteld aan de Tuchtcommissie:

Een werknemer heeft recent een formele klacht bij de externe preventiedienst (preventieadviseur psycho-sociaal welzijn) ingediend tegen een leidinggevende omwille van discriminatie en pesterijen zonder geweld. Deze procedure loopt nog.

De werknemer geeft ondertussen te kennen ook een bemiddelingstraject met de leidinggevende te willen starten. Kunnen die twee procedures gelijktijdig verlopen?

De Commissie gaf volgend antwoord:

Krachtens artikel 1724 van het Gerechtelijk Wetboek kunnen de geschillen van vermogensrechtelijke aard, met inbegrip van de geschillen waarbij een publiekrechtelijke rechtspersoon is betrokken, het voorwerp uitmaken van een bemiddeling. Een geschil tussen een werkgever en een werknemer in verband

met de werkrelatie tussen een leidinggevende en een werknemer, heeft een vermogensrechtelijke aard in de zin van artikel 1724.

Niets belet een leidinggevende en een werknemer om beroep te doen op een bemiddeling om de oplossing van het geschil te bevorderen. Het doet er niet toe dat een partij (een werknemer) aan de wederpartij (een leidinggevende) verwijt, bij de tenuitvoerlegging van een arbeids- of dienstenovereenkomst, inbreuken te hebben begaan die kunnen leiden tot civiele of strafsancities op grond van discriminatie en pesterijen.

De Belgische (en Europese) sociale wetgeving bevat zeer ver reikende bepalingen in verband met het welzijn op het werk. Statutaire of contractuele bepalingen vervullen de formeel wettelijke bescherming van de werknemers. De Code voor het welzijn op het werk (KB 28 april 2017) is een typisch geheel van regels bestemd om de werkgever ertoe te brengen een correcte bescherming te bieden aan de werknemer. Hierbij kan beroep gedaan worden op externe preventiediensten die met het akkoord van het slachtoffer proberen tot een verzoening te komen.

Het traject bij de externe preventiediensten verschilt wezenlijk van een bemiddelingstraject.

Vooreerst is het doel zeer verschillend. Bij de verzoening in het kader van de arbeidspreventie wordt gezocht naar een punctuele oplossing op korte termijn van een geschil dat de correcte uitvoering van een arbeidsovereenkomst verhindert. De eigen aard van een arbeidsovereenkomst gekenmerkt door de gezagsverhouding en de aansprakelijkheid van de werkgever voor welzijn op het werk, staat hierbij centraal.

De preventieadviseur moet niet “neutraal” zijn in de zin van de deontologische code. Zijn taak is actief te zoeken naar een concrete en juridisch correcte invulling van de aansprakelijkheid van de werkgever en hierbij hoort zeker het suggereren van oplossingen die een einde kunnen stellen aan een arbeidsconflict.

Hij zal autonoom optreden, dit is los van instructies van de werkgever, maar zijn onafhankelijkheid zal van een minder intensieve aard zijn dan die van een erkend bemiddelaar.

Daarenboven moet worden opgemerkt dat de samenwerking tussen werknemer en werkgever in deze context dwingend is binnen bepaalde grenzen: het traject is niet volledig vrijwillig van aard.

De finaliteit van een bemiddelingstraject is vooral erop gericht de relatie tussen personen te herstellen en de partijen ertoe te brengen om via het bemiddelingstraject zelf een oplossing te vinden die niet alleen een einde stelt aan bepaalde laakbare praktijken maar ook meer diepgaand een evenwichtige relatie tot stand brengt. De omstandigheid dat bij de twee partijen, de ene de werkgever aansprakelijk voor het welzijn van de werknemer, en de andere de werknemer die een recht heeft op bescherming, is belangrijk voor een

goed begrip van de betwisting maar is niet de hoofdzaak bij een dergelijke bemiddeling. Het traject is volledig vrijwillig: anders zou er geen diepgaand akkoord mogelijk zijn.

De techniek van de bemiddeling is dus van een andere aard dan de techniek gevolgd bij een arbeidsrechtelijke procedure ter bescherming van de werknemer. Zij kan zowel aanvullend gebruikt worden door de betrokken partijen als gebruikt worden als de hoofdtool van oplossing van een verstoorde arbeidsrelatie.

b. Bemiddelaars overal bevoegd

Een partij vroeg of zij beroep kon doen op een erkend bemiddelaar van een andere regio dan de hare. De Commissie wijst erop dat de burgers, de ondernemingen en de overheid beroep kunnen doen op een bemiddelaar naar hun keuze, ook al woont hij of is hij gevestigd in een ander gewest. Erkend bemiddelaars presteren vrij hun diensten over heel het land zonder enige beperking.

Dit laatste geldt zowel bij gerechtelijke als buitengerechtelijke bemiddeling. Wanneer de bemiddelaar aangesteld wordt door een rechter mag deze laatste vrij een bemiddelaar aanstellen die buiten zijn rechtsgebied woont of een andere taal spreekt.

Dit geldt ook over de volledige Europese Unie maar in bepaalde landen zal soms een registratie gevraagd worden die hinderlijk kan zijn voor de vrije uitoefening van het beroep.

c. Bemiddelaar: niet alleen afdwingbare beslissingen

De volgende vraag werd gesteld door een organisatie van bemiddelaars: Is het noodzakelijk om te gelden als een bemiddeling in de zin van artikel 1723/1 Ger.W. dat de beoogde oplossing van het geschil vatbaar zou zijn voor homologatie of, met andere woorden, juridisch afdwingbaar moet zijn? Of moet die bepaling aldus uitgelegd worden dat een bemiddeling die betrekking heeft op geschillen waarvan de oplossing kan gevonden worden in niet juridisch afdwingbare akkoorden ook kan gelden als bemiddeling. Dergelijke bemiddeling zou in voorkomend geval beheerst worden door de deontologische en wettelijke regels geldend voor de bemiddelingen geleid door erkende bemiddelaars (met uitzondering voor regels die niet pertinent zouden zijn zoals de stuiting van de verjaring).

De Commissie gaf als antwoord: Artikel 1723/1 van het Gerechtelijk Wetboek omschrijft de bemiddeling als een vertrouwelijk en gestructureerd proces van vrijwillig overleg tussen conflicterende partijen met de medewerking van een onafhankelijke, neutrale en onpartijdige derde die de communicatie vergemakkelijkt en poogt de partijen ertoe te brengen zelf een oplossing uit te

werken. Deze omschrijving houdt geen beperking in wat betreft de oplossing die beoogd wordt van het geschil tenzij dit: er moet een conflict zijn en partijen beogen hieraan een einde te stellen.

De vraag die rijst is of de omschrijving gegeven in artikel 1724 Ger.W. sub 2° (*geschillen vatbaar voor dading*) indirect erop zou wijzen dat alleen die geschillen vatbaar zouden zijn voor een bemiddeling, wat zou uitsluiten dat bemiddelingen die gefocust zijn op het herstellen van menselijke relaties of van vertrouwen niet zouden beheerst worden door de deontologische regels toepasselijk op trajecten die vatbaar zijn voor een homologatie. De bepaling van artikel 1724, sub 2°, Ger.W. was hoofdzakelijk bestemd om het domein van de bemiddeling te verruimen en geschillen die aanvankelijk uitgesloten waren door de oorspronkelijke wetgeving over de bemiddeling onder te brengen in de sfeer van de gereguleerde bevoegdheid. De wetgever voegde hier weliswaar een grens aan toe: "vatbaar voor dading".

Hieruit mag niet afgeleid worden dat voor de toepassing van het concept "bemiddelingen", oplossingen die juridisch niet afdwingbaar zijn noodzakelijk uitgesloten zijn. Het volstaat dat de partijen een gerezen geschil willen beëindigen of een toekomstig geschil willen voorkomen. Het is niet vereist dat de partijen bij het afsluiten van het protocol beogen dat de bemiddeling zou leiden naar een juridisch afdwingbare beslissing.

De materies vermeld in artikel 1724, sub 3° (familierechtelijke materies) kennen die beperking overigens niet en deze differentiatie mocht ze te ruim worden uitgelegd zou indruisen tegen het gelijkheidsbeginsel.

Homologatie is alleen een hulpmiddel en geen wezenskenmerk van de bemiddeling. Dit geldt in nagenoeg alle Europese Staten (zie HOPT en STEFFEK, *Mediation*, Mohr Siebeck 2008, p.13). Bemiddeling is een vrijwillig proces waarvan de contouren hoofdzakelijk bepaald worden door de partijen. Het beginsel van de autonomie van de partijen gepaard met de ruime definitie gegeven in artikel 1723/1 Ger.W. staat eraan in de weg dat artikel 1724, sub 2°, zou gelezen worden als een begrenzing van de mogelijkheid van de partijen om een door de deontologische code beheerst bemiddelingstraject aan te gaan om de enkele reden dat de oplossing niet afdwingbaar is voor de rechter.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat dergelijke conflicten ook kunnen opgelost worden door andere methodes dan door een bemiddeling in eigenlijke zin. De erkende bemiddelaar zal ervoor zorgen dat er geen misverstand is met betrekking tot de gevolgde weg en dat bij een optie voor bemiddeling het hierbij passend protocol wordt overeengekomen.

d. “Verbindingstherapie”

Een bemiddelaar was aangesteld door een rechter om de contacten te bevorderen of stroomlijnen tussen twee minderjarige kinderen en hun (gewelddadige) vader. De rechter kwalificeerde in zijn beschikking deze opdracht als een “thérapie du lien” (verbindingstherapie) en vroeg aan de bemiddelaar een geschreven rapport. De bemiddelaar nam contact met elk van de betrokken personen afzonderlijk.

Hij stelt de vraag of hij een dergelijk rapport mag schrijven dan wel of hij alleen mondeling kan rapporteren aan de rechter.

De Commissie beantwoordde deze vraag als volgt.

Voorafgaandelijk moet bepaald worden als de opdracht gegeven door de rechter bedoeld was als een bemiddeling in eigenlijke zin dan wel als een opdracht gegeven aan een deskundige. In dit laatste geval gaat het ter zake niet om een bemiddeling maar wel om een deskundige opdracht waarop de vertrouwelijkheidsregels niet toepasselijk zijn.

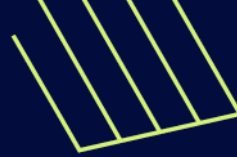
Bij het lezen van uw vraag willen wij u echter eraan herinneren dat, in de context van een formele bemiddeling, of deze nu rechterlijk is of niet, de enige communicatie die u aan de rechtbank of aan een andere betrokken partij mag doen, is te bevestigen dat er wel of niet een bemiddeling plaats vond, en gebeurlijk tot een akkoord heeft geleid.

B. Reclame en waardigheid van het ambt

1. Algemeen

Een (kandidaat)erkend bemiddelaar die het voornemen had een activiteit van gezinsbemiddeling te starten in het kader van een aanvullend beroep, vroeg welke reclameboodschap hij kon maken: een flyer, brieven aan de rechtbanken, aan artsen enz.

De relevante bepalingen van de deontologische code zijn de volgende. Art. 2 van de Deontologische code bepaalt: *De bepalingen van deze code hebben tot doel het publiek te beschermen en de kwaliteit van de diensten, gepresteerd door de houders van de titel van erkend bemiddelaar te waarborgen. In het kader van zijn professionele activiteit, mag de erkend bemiddelaar geen daden stellen die de waardigheid en de integriteit van het beroep in het gedrang kunnen brengen. De code strekt er niet toe handelingen te bestraffen die geen verband houden met de professionele activiteit van de*

bemiddelaar of die zonder gevolgen zijn ten aanzien van die activiteit. Er kan van de bepalingen van deze code niet afgeweken worden.

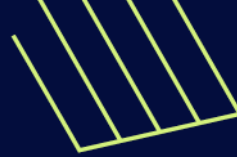
Artikel 15 van de Deontologische code bepaalt: *De bemiddelaar kan zijn diensten alleen maar op een professionele en waardige manier aanbieden. Hij zal erover waken dat zijn reclameboodschappen volkomen waarheidsgetrouw en verifieerbaar zijn.*

De Tuchtcommissie gaf volgend antwoord:

De gedragscode bevat bepalingen die de bemiddelaar kunnen begeleiden bij zijn of haar reclameboodschappen. Artikel 15 van de Code bepaalt "De bemiddelaar mag zich alleen op professionele en waardige wijze kenbaar maken en zijn diensten aanbieden. Het zal er met name voor zorgen dat zijn reclame-uitingen volkomen waarheidsgetrouw en verifieerbaar zijn."

De deontologische code is niet bedoeld om de voorwaarden van toegestane reclame in detail te regelen, aangezien deze voorwaarden in de loop van de tijd waarschijnlijk zullen evolueren. Er wordt echter aan herinnerd dat artikel 2 van de code bepaalt: "De bepalingen van deze code hebben tot doel het publiek te beschermen en de kwaliteit van de diensten, gepresteerd door de houders van de titel van erkend bemiddelaar te waarborgen". In het kader van zijn professionele activiteit, mag de erkend bemiddelaar geen daden stellen die de waardigheid en de integriteit van het beroep in het gedrang kunnen brengen.. De bepalingen van dit wetboek zijn bedoeld om de bescherming van het publiek te waarborgen en de kwaliteit van de diensten te garanderen die worden verleend door de houders van de titel van erkende bemiddelaar. In het kader van zijn beroepsactiviteit mag de erkende bemiddelaar geen enkele handeling verrichten die de waardigheid of integriteit van het beroep in gevaar zou kunnen brengen. Reclamepraktijken mogen het vertrouwen van het publiek in erkende bemiddelaars niet ondermijnen. Inzonderheid zouden valse, hyperbolische of denigrerende reclame verboden zijn.

De Commissie vestigt uw aandacht op de problemen die kunnen voortvloeien uit reclames die op initiatief van groepen van beroepsbeoefenaars, met inbegrip van erkende bemiddelaars, worden gemaakt. De verwijzing in de reclameboodschappen naar het lidmaatschap van een groep bestaande uit een of meer erkende bemiddelaars/mediators naast andere beroepsbeoefenaren mag niet suggereren dat deze groep, onafhankelijk van de personen waaruit zij bestaat, bemiddelingsdiensten verleent in de zin van de deontologische code. De erkend bemiddelaar ziet erop toe dat zijn of haar specifieke rol wordt belicht en dat de groep waarmee hij of zij verbonden is, geen misbruik maakt van de status van erkend bemiddelaar van een van haar leden.

2. Specifieke meldingen van burgers over wantoestanden

In een vraag gericht aan de Commissie worden diverse wantoestanden bekend gemaakt in verband met een opleiding gegeven tijdens de Mediation week. De Commissie gaf deze vraag door aan het Bureau van de FBC.

Een aantal andere wantoestanden werden gemeld en werden doorgegeven aan het Bureau van de FBC

C. Eerste contacten (art.4 Deontologische Code) en neutraliteit

1. Neutraliteit

Een vraag werd gesteld over de eerste contacten genomen bij de aanvang van een bemiddeling. De vraag was of bepaalde eenzijdige contacten bij de aanvang van de bemiddeling niet de vraag konden doen rijzen van de onpartijdigheid van de bemiddelaar. De relevante bepaling van de Deontologische code is de volgende:

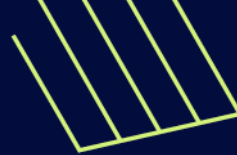
Art. 4. § 1. Bij het eerste contact zal de bemiddelaar de relevantie van het aanvatten van de bemiddeling beoordelen, terwijl hij slechts de informatie verzamelt die noodzakelijk is om zich een algemeen beeld te kunnen vormen van de aard van het geschil.

De bemiddelaar zal erop toezien om geen opmerkingen te maken die kunnen worden geïnterpreteerd als een advies aan de partij die contact met hem opneemt.

§ 2. Bemiddelaars die ook een ander, al dan niet gereguleerd beroep uitoefenen, dienen er in het bijzonder op toe te zien dat er geen sprake is van rolvermenging.

§ 3. Indien het eerste contact, slechts met één van de partijen heeft plaatsgevonden, vergewist de bemiddelaar zich er na afloop van dat de andere partij(en) instem(men) met de bemiddeling en de keuze van de bemiddelaar. Dit akkoord dient aan alle betrokken partijen schriftelijk te worden bevestigd

De Commissie antwoordde op grond van deze bepaling:

Met betrekking tot de vraag of een bemiddelaar een eerste contact uitsluitend met een van de partijen mag hebben moet gezien worden waaruit dat eerste contact bestaat. De Deontologische code sluit niet uit dat er een eerste contactname plaatsvindt met één van de partijen. Artikel 4, §3 van de code bepaalt: *“Indien het eerste contact, slechts met één van de partijen heeft plaatsgevonden, vergewist de bemiddelaar zich er na afloop van dat de andere partij(en) instem(men) met de bemiddeling en de keuze van de bemiddelaar. Dit akkoord dient aan alle betrokken partijen schriftelijk te worden bevestigd.”*

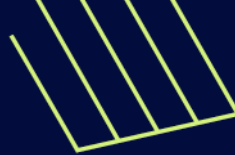
Zoals vermeld in het Jaarverslag 2023: “wat telt – in gelijk welk type van bemiddeling- is dat de aanvaarding van de bemiddeling echt vrijwillig zou zijn en dat vermeden wordt dat de optie voor bemiddeling en de keuze van de bemiddelaar niet aan een partij zou worden opgedrongen. De Code heeft in wezen willen vermijden dat zelfs voor het opstarten van de bemiddeling zelf, een dialoog zou gevoerd worden tussen één van de partijen en de bemiddelaar waarbij de wederpartij voor een voldongen feit zou worden geplaatst. De bemiddelaar zal zich ervan moeten vergewissen dat alle partijen instemmen met de bemiddeling en met de keuze van de bemiddelaar”.

De verplichtingen van de Deontologische Code leiden ertoe dat de partij die niet heeft deelgenomen aan het eerste contact naar behoren wordt geïnformeerd, zodat hij of zij een weloverwogen beslissing kan nemen om al dan niet deel te nemen aan de bemiddeling. Bemiddeling is altijd een vrijwillig proces waaraan in principe niemand hoeft zich te onderwerpen. In ieder geval mag de erkend bemiddelaar geen advies geven aan een van de partijen, noch bij het eerste contact, noch daarna, gelet op het vereiste van neutraliteit.

2.. Beroepsgeheim bij niet aangevatte bemiddeling

De Commissie kreeg volgende vraag van een bemiddelaar. “Ik kreeg een verzoek van een partij om een buitengerechtelijke bemiddeling op te starten. Ik heb aan de wederpartij gevraagd of zij aan die bemiddeling zou willen deelnemen. De wederpartij ging niet in op mijn vraag en nu verzoekt de partij die de bemiddeling had aangevraagd een attest te bezorgen dat de wederpartij geweigerd had een bemiddeling op te starten”.

De Commissie meent dat het misplaatst zou zijn een dergelijk attest af te leveren. Vooreerst betekent de verplichting het beroepsgeheim te bewaren aan derden niet te laten weten dat een bemiddeling door een partij werd gepland. Hoogstens zou een bemiddelaar kunnen bevestigen dat er een hangende bemiddeling is. Voorts verzet de neutraliteit die van de bemiddelaar gevraagd wordt ook in de aanvang van de procedure om een standpunt in te nemen dat zou kunnen gebruikt worden door een partij. Een dergelijk attest zou bij voorbeeld nuttig kunnen zijn ter ondersteuning van het beweerd redelijk gedrag van een partij.

D. Vertrouwelijkheid, beroepsgeheim en belang van kinderen

1. Bevestiging gevraagd na beëindiging

Een bemiddelaar vroeg hoe een bemiddelaarster moet reageren wanneer, nadat een bemiddeling beëindigd is, een partij bevestiging vraagt aan de bemiddelaar van bepaalde gegevens.

De Commissie antwoordde als volgt: Bemiddelings sessies zijn strikt vertrouwelijk. De bemiddelaar is onderworpen aan het beroepsgeheim zoals bepaald in artikel 458 van het Belgische Strafwetboek. Dit impliceert dat ook advocaten en andere aanwezige beroepsbeoefenaren in dit kader aan het beroepsgeheim onderworpen zijn. Dit betekent dat alles wat tijdens de bemiddeling wordt gezegd, geschreven of uitgewisseld (documenten, e-mails, enz.) niet kan worden gebruikt in gerechtelijke, administratieve of arbitrale procedures en nooit de waarde van bewijs heeft, tenzij uitdrukkelijk is overeengekomen door alle partijen om afstand te doen van deze vertrouwelijkheid. Geheimhouding geldt voor alle aanwezigen: de partijen, de bemiddelaar, hun advocaten en eventuele betrokkenen. Het opheffen van de vertrouwelijkheid of het beroepsgeheim is alleen mogelijk met instemming van alle betrokken partijen. De vertrouwelijkheid is volledig voor alles wat in het kader van de bemiddeling wordt uitgewisseld, met uitzondering van de uitzonderingen op de vertrouwelijkheid, namelijk: het bemiddelingsprotocol (document dat het verloop van de bemiddeling organiseert en de regels tussen de partijen en de bemiddelaar vaststelt); de door de partijen ondertekende bemiddelingsovereenkomst; het document waarin het mislukken van de bemiddeling wordt vermeld, opgesteld door de bemiddelaar. (Art. 1728 §1 Ger. W)

2. Een voorlopig bewindvoerder ondervraagt een bemiddelaar

De Commissie adviseerde als volgt in een zaak 2025/N/2. Een bewindvoerder van een partij die in het verleden deelgenomen heeft aan een bemiddeling vraagt inlichtingen aan de bemiddelaar over de redenen die geleid hebben tot een akkoord over een geschil, in casu een betwisting over een EOT. De reden van de vraag is dat de bewindvoerder wenst de nietigverklaring van de EOT te vorderen.

Het beroepsgeheim van de bemiddelaar wordt beschermd in artikel 1728 Ger.W. juncto artikel 458 Strafwetboek. Deze teksten verhinderen dat -behalve als **de partijen** hiervan zouden willen afwijken- een bemiddelaar aan derden zou bekend maken welke gegevens besproken werden tijdens het bemiddelingstraject.

De vraag rijst of het feit dat een bewindvoerder geacht wordt een partij in zekere mate te vertegenwoordigen tot een ander antwoord noopt.

Er moet vooreerst op worden gewezen dat de vraag alleen pertinent zou kunnen zijn in de mate de wederpartij van de bewindvoerder het eens zou zijn om de grenzen van de vertrouwelijkheidsplicht op te heffen. Uit de vraag zelf en de bedoeling van de bewindvoerder volgt dat een dergelijk akkoord in feite uitgesloten is.

Vervolgens is de vraag of, na een bemiddeling gevoerd tussen twee bekwame partijen, een na die beëindiging aangestelde bewindvoerder van één van beide partijen, het recht heeft de inhoud van de gevoerde onderhandelingen te vernemen. De aanstelling van een bewindvoerder heeft niet tot gevolg dat deze bewindvoerder zich vereenzelvigd met de persoon waarover hij het bewind voert en aldus de bemiddelaar zou mogen dwingen gegevens te verschaffen die de partij zelf zou kunnen vragen aan de bemiddelaar.

3. Algemene regels over de vertrouwelijkheid

Een partij vroeg aan een bemiddelaar, nadat een bemiddelingsakkoord was ondertekend, de bevestiging van een aantal thema's van de gevoerde discussies in de loop van de bemiddelingsakkoorden. De bemiddelaar ondervroeg de Commissie over de vraag of haar antwoord aan de partij overeenstemde met de deontologische vereisten. De bemiddelaar had aan de partij alleen beantwoord door de opsomming van het aantal vergaderingen en vermelding van zowel het bestaan van een protocol als het bestaan van een akkoord bereikt voor het beëindigen van de bemiddeling.

De Commissie beantwoordde de vraag met een verwijzing naar de deontologische regels in het algemeen.

Bemiddelingssessies zijn strikt vertrouwelijk.

De bemiddelaar is onderworpen aan professionele geheimhouding zoals voorzien in artikel 458 van het Strafwetboek. Dit impliceert dat advocaten en andere aanwezige professionals in deze context ook onder professionele geheimhouding vallen.

Dit betekent dat alles wat tijdens een bemiddeling wordt gezegd, geschreven of uitgewisseld (documenten, e-mails, enz.) niet gebruikt mag worden in een gerechtelijke, administratieve of arbitrale procedure en nooit de waarde van bewijs heeft, tenzij alle partijen uitdrukkelijk akkoord gaan deze vertrouwelijkheid op te heffen.

Vertrouwelijkheid geldt voor alle aanwezige personen: de partijen, de bemiddelaar, hun advocaten en eventuele derde partijen die betrokken zijn.

Het afstand doen van vertrouwelijkheid of professionele geheimhouding is alleen mogelijk met instemming van alle betrokken partijen.

Vertrouwelijkheid geldt volledig voor alles wat in mediation wordt uitgewisseld, behalve de uitzonderingen op vertrouwelijkheid, namelijk:

- Het bemiddelingsprotocol (document dat het verloop van de bemiddeling organiseert en de regels tussen de partijen en de bemiddelaar vastlegt)
- De bemiddelingsovereenkomst ondertekend door de partijen
- Het document waarin het falen van de bemiddeling wordt vastgesteld, opgesteld door de bemiddelaar »

E. Rechten van het kind en bemiddeling

De volgende vraag is gesteld in verband met de bescherming van de kinderen.

In het kader van een bemiddeling neemt de erkend bemiddelaar een problematiek waar m.b.t. de veiligheid van minderjarige kinderen. De bemiddelaar maakt dit bespreekbaar in het kader van de bemiddeling en stelt vast dat de ouders geen medewerking vertonen in het aanpakken van de waargenomen onveiligheid van de minderjarige kinderen.

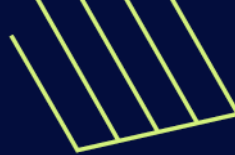
Wat mag c.q. moet de erkend bemiddelaar doen?

De Commissie beantwoordde de vraag als volgt:

De erkend bemiddelaar dient dit bespreekbaar te maken met de ouders, plenair dan wel in het kader van een apart gesprek.

Het is in eerste orde aan de ouders of één van hen om stappen te ondernemen in geval een ernstige problematiek met betrekking tot de veiligheid van kinderen tot uiting komt.

Indien de erkend bemiddelaar vaststelt dat geen van beide ouders zich door de waargenomen situatie gealarmeerd voelt, dient deze zich in eerste orde af te vragen of de door hem/haar waargenomen toestand van onveiligheid wel de ernst vertoont die hij/zij daarin onderkent.

Blijkt uit de ter beschikking staande gegevens en na bevraging van de ouders en de raadslieden indien die aanwezig zijn, dat er inderdaad een alarmerende situatie bestaat, rijst de vraag naar de oorzaak van het gebrek aan belangstelling van de ouders voor de situatie van hun kinderen.

Het kan dan gaan om kinderverwaarlozing waaraan beide ouders ten grondslag liggen. Dan dient de erkend bemiddelaar zich te beraden over de door hem/haar te ondernemen stappen.

Op de erkend bemiddelaar rust geen wettelijke verplichting om aangifte te doen van misdrijven. Dergelijke wettelijke verplichting rust slechts op ambtenaren, die in de uitoefening van hun dienst kennis krijgen van misdaden of wanbedrijven (artikel 29, § 1 Sv.).

De erkend bemiddelaar is onderworpen aan het beroepsgeheim zoals beschreven in art. 1728, §2 Ger. W. en art. 458 Sw.

Het beroepsgeheim verhindert de erkend bemiddelaar met derden te communiceren over de aangelegenheden waarvan hij in het kader van de uitoefening van zijn beroep heeft kennis gekregen. Daarbij is het onverschillig of deze kennisname kadert binnen of buiten een lopend bemiddelingstraject.

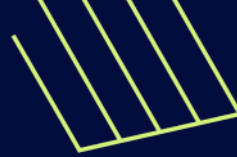
Het is slechts in geval de erkend bemiddelaar geroepen wordt om in rechte te getuigen dat hij de keuze heeft te spreken of te zwijgen. In de regel dient de erkend bemiddelaar te zwijgen, omdat hij anders zijn onpartijdigheid t.o.v. van één van de partijen kan verliezen.

De geheimhoudingsverplichting van de erkend bemiddelaar verhindert deze in principe om in gevallen van wederzijdse kindverwaarlozing bij het parket aangifte te doen.

d. De Belgische strafwet staat de erkend bemiddelaar toe het beroepsgeheim te doorbreken als er zich een **noodtoestand** voordoet. Er is sprake van een noodtoestand wanneer er een ernstig en dreigend gevaar bestaat voor derden, zoals bijvoorbeeld voor kinderen die door beide ouders verwaarloosd worden. Daarbij dient de erkend bemiddelaar de principes van **subsidiariteit en proportionaliteit** in acht te nemen.

Op grond van het principe van **subsidiariteit** dient de erkend bemiddelaar te overwegen of hij/zij niet op een andere wijze kan verhelpen aan de situatie van noodtoestand dan door zijn beroepsgeheim te doorbreken. De schending van het beroepsgeheim is ondergeschikt, subsidiair, aan alle andere mogelijke middelen om aan de noodtoestand te verhelpen.

De erkend bemiddelaar moet de situatie met de ouders bespreken en hen aansporen tot het treffen van maatregelen. Indien nog anderen bij de bemiddeling betrokken zijn, zoals bijvoorbeeld andere familieleden of raadslieden, dienen ook zij daartoe aangespoord te worden. De bemiddelaar doet

er goed aan deze pogingen schriftelijk te documenteren, bijvoorbeeld door de inhoud van de gesprekken die hij daarover voerde aan de betrokken partijen schriftelijk te bevestigen.

Als zich geen subsidiaire mogelijkheden voordoen, dient de erkend bemiddelaar de verplichting tot geheimhouding aan het principe van de proportionaliteit te toetsen. Hij/zij moet de relatieve waarde afwegen van de eerbiediging van zijn/haar beroepsgeheim tegenover het verhelpen aan de waargenomen kinderverwaarlozing.

Op grond van artikel 1733 Ger.W. dient de bemiddelaar de aandacht van de partijen te vestigen op het belang van het kind. De omstandigheid dat de ouders daar geen oog voor hebben verantwoordt dat de erkend bemiddelaar actie onderneemt.

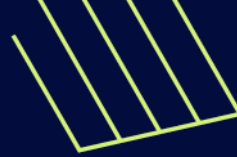
De erkend bemiddelaar kan tijdens de bemiddeling zijn bezorgdheid aan de ouders mededelen en daarbij vermelden dat hij genoodzaakt is de zaak aan derden en zelfs aan het parket mede te delen en dat hij in dat geval de bemiddeling zelf zal beëindigen. Hij kan daarbij observeren of deze mededeling van aard is de houding van de ouders te wijzigen.

De bemiddelaar die stuit op desinteresse bij beide ouders en bij de bemiddeling betrokken familiale omgeving, kan overwegen een vertrouwenscentrum kindermishandeling of een ondersteuningscentrum jeugdzorg te verwittigen. De vraag rijst naar de actiemogelijkheden van deze instellingen in het licht van de desinteresse van de ouders.

Bijgevolg doet de erkend bemiddelaar er goed aan eveneens het parket in te lichten m.b.t. de door hem/haar waargenomen feiten en de mededeling die hij/zij heeft gedaan aan de gemandateerde instelling.

Door het doorbreken van zijn beroepsgeheim en de mededeling aan een gemandateerde instelling of het parket, is de erkend bemiddelaar niet langer onafhankelijk, onpartijdig en neutraal zoals vereist door artikel 1726 Ger.W. Hij dient de bemiddeling te beëindigen en de partijen daarvan met ter post aangetekende brief in kennis te stellen. Een maand na het verzenden van die brief beginnen de door het ondertekenen van het bemiddelingsprotocol geschorste termijnen opnieuw te lopen (artikel 1731 §§ 3 en 4 Ger.W.)

Indien de ouders of een van hen bij het parket klacht neerlegt tegen de erkend bemiddelaar wegens schending van het beroepsgeheim, komt het gebeurlijk de rechter toe te beoordelen of de bemiddelaar het principe van de proportionaliteit correct heeft toegepast.

F. Derden betrokken bij de bemiddeling

De Commissie werd ondervraagd over de gevolgen wat de vertrouwelijkheid betreft van de implicatie van derden. Het antwoord luidde als volgt.

- a. De aan de Commissie voorgelegde zaak³: de informatie van derden die niet bij het proces betrokken zijn.

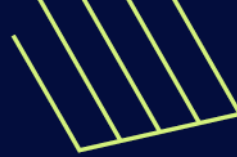
Een geschil ontstond tussen twee leden van een familie over het bestuur van een bedrijf. De ene heeft een meerderheidsbelang, de andere is een minderheidsaandeelhouder. Een kind van de minderheidsaandeelhouder is de zaakvoerder van de onderneming.

Er zijn gerechtelijke procedures aanhangig gemaakt waarbij enerzijds de meerderheidsaandeelhouder en anderzijds de minderheidsaandeelhouder en zijn kind betrokken zijn. Bemiddeling wordt bevolen door de rechter, waarbij alle partijen bij de zaak betrokken zijn.

De bemiddeling wordt opgestart. De aandeelhouders spreken af in het bemiddelingsprotocol dat zij met de bemiddelaar ondertekenen dat de bemiddeling zal plaatsvinden zonder tussenkomst van de zaakvoerder van de vennootschap. In de loop van de bemiddeling vraagt de bemiddelaar zich af of het niet opportuun is om de zaakvoerder van de onderneming te betrekken bij de voortzetting van de bemiddeling of hem op zijn minst te informeren over het proces.

In principe wordt in het bemiddelingsprotocol gespecificeerd wie de partijen bij de bemiddeling zijn, zelfs als de bemiddeling wordt bevolen in een context waarbij andere partijen betrokken zijn dan die welke in het protocol worden genoemd. De status van derde partij bij bemiddeling hangt af van wie het protocol heeft ondertekend en wat er is voorzien in termen van vertrouwelijkheid tussen bemiddelde partijen die deze in onderling overleg kunnen opheffen. Het is aan de rechter om zich uit te spreken over de rechten van de partij die is uitgesloten van de bemiddelingsprocedure, in principe wanneer de zaak na afloop van de bemiddeling bij hem terugkomt.

Niets belet de partijen om de vertrouwelijkheid van de bemiddeling ten opzichte van de zaakvoerder op te heffen of hem te machtigen om deel te nemen aan het bemiddelingsproces, maar dit is een kwestie van de vrije wil van de bemiddelde partijen. Een partij kan zich ook tot de verwijzende rechter wenden in verband met moeilijkheden die zich tijdens de procedure voordoen. En natuurlijk kan de bemiddelaar, zonder op te komen als verdediger van de belangen van een partij die van het proces is uitgesloten, de aandacht van de partijen vestigen op de elementen die de uitvoering van een overeenkomst tussen de partijen in gevaar kunnen brengen.

Bij gebreke van een dergelijke verlenging moet de bemiddelaar er rekening mee houden dat de partij die is uitgesloten van de bemiddeling/mediation geen aanspraak kan maken op informatie over de vertrouwelijke inhoud van de bemiddeling. In dit geval is deze partij een derde partij bij de bemiddeling en staat het vertrouwelijkheidsbeginsel de bemiddelaar dus niet toe hem te informeren of te waarschuwen voor wat er tijdens de bemiddelingsgesprekken is gezegd.

De bemiddelaar kan – in bepaalde omstandigheden – zijn mandaat beëindigen, met name wanneer hij vaststelt dat de uitsluiting van een derde in een bemiddelingsovereenkomst de rechten van deze derde in het gedrang kan brengen.

b. algemene lering

Wanneer een buitengerechtelijke of gerechtelijke bemiddeling wordt opgestart, is het gebruikelijk dat de bemiddelaar en de bemiddelaars zich realiseren dat de deelname van een derde noodzakelijk is. Het geval doet zich vaak voor wanneer een van de bemiddelde partijen het voorwerp uitmaakt van een insolventieprocedure (bv. gerechtelijke reorganisatie, faillissement, collectieve schuldenregeling). Het is aan de bemiddelaar om rekening te houden met de noodzaak om ervoor te zorgen dat een overeenkomst waarschijnlijk een nuttig effect zal hebben en dus, indien nodig, het bemiddelingsprotocol aan te passen. In een dergelijk geval is er geen verplichting voor de derde (bv. een curator) om tussen te komen, wat in feite kan betekenen dat bemiddeling onmogelijk is.

Wanneer een advocaat de raadsman is van zowel een partij die betrokken is bij de bemiddeling als een partij die is uitgesloten, is hij of zij gebonden aan een dubbele verplichting van zowel geheimhouding als vertrouwelijkheid in zijn of haar hoedanigheid van advocaat die deelneemt aan de bemiddeling, maar ook in het kader van zijn of haar mandaat als advocaat. In veel gevallen kan deze situatie ertoe leiden dat de advocaat de partij niet verder zal bijstaan als hij het risico loopt de verplichtingen die voortvloeien uit het respecteren van de vertrouwelijkheid te schenden. De bemiddelaar kan de verplichtingen die voortvloeien uit het beroepsgeheim in herinnering roepen, maar het is niet aan hem om de advocaat een bepaald gedrag voor te schrijven.

De bemiddelaar kan de partijen bovendien niet verplichten om de afwezige partij erbij te betrekken onder dreiging dat de bemiddeling niet wordt voortgezet, tenzij hij op een transparante manier aan alle partijen meedeelt dat de uitvoerbaarheid van de bemiddeling niet voldoende is gewaarborgd bij afwezigheid van een derde of dat een derde ernstige schade zou kunnen lijden in aanwezigheid of afwezigheid van een akkoord tussen de bemiddelde partijen.

G. Verplichtingen van beroepsconfraterniteit en vertrouwelijkheid

1. Een vraag in verband met een administratief rechtscollege

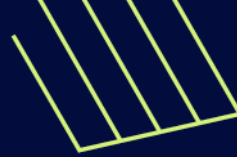
Een erkend bemiddelaar maakt deel uit van de pool van bemiddelaars bij beroepsprocedures bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Hij stelt volgende vraag: *“Kan ik als bemiddelaar in gerechtelijke context een kennismaking organiseren zonder dit met alle partijen tegelijkertijd te moeten doen en voorafgaand aan de ondertekening van het protocol (mits uiteraard transparantie)? Mogen advocaten antwoorden op mijn praktische vragen zonder hun confrater in cc te moeten zetten? De stafhouder lijkt eraan te sturen dat er voor de ondertekening van het protocol geen contact mag zijn. Hoe kijken jullie daarnaar?”*

Het antwoord van de Commissie luidt als volgt:

a. De vraag is gesteld in het kader van bemiddelingen bevolen door de Raad voor vergunningsbetwistingen. Voorafgaandelijk moet worden opgemerkt dat de bemiddelingen in deze context specifiek geregeld zijn en op bepaalde punten kennelijk afwijken van de regulering geldend voor de bemiddelingen in het algemeen. De aan de bemiddelaar gerichte specifieke regels zullen moeten worden toegepast samen met de algemene regels geldend voor gewone bemiddelingen. Bij deze specifieke bemiddelingen bezorgt de Griffier van de Raad voor Vergunningsbetwistingen aan de mogelijke bemiddelaar de namen van de partijen en een korte omschrijving van het dossier. De aangesproken bemiddelaar beslist of hij de opdracht aanvaardt en licht de Griffie in over zijn aanvaarding. De aangesproken bemiddelaar ontvangt na zijn toestemming een pv van aanstelling waarin de namen van de partijen zijn vermeld zonder nadere contactgegevens. Hij heeft toegang vanaf dat ogenblik tot het dossier.

In de termen van het Procedurebesluit van de Raad voor Vergunningsbetwistingen: *“Na de ontvangst van de bemiddelingsopdracht en het administratief dossier en zodra het nuttig is, nodigt de bemiddelaar de partijen uit binnen een termijn die hij bepaalt”.*

De vraag rijst welke contacten de bemiddelaar mag hebben met de advocaten cq de partijen in deze fase en of al zijn contacten op tegenspraak moeten verlopen, dan wel of praktische schikkingen met één partij alleen of haar advocaat mogen getroffen worden door de bemiddelaar-advocaat.

b. Artikel 100 van de Codex deontologie van de OVB bepaalt:

De advocaat heeft in de procedure op tegenspraak nooit rechtstreeks of onrechtstreeks eenzijdig contact met de persoon die een onderzoekende bemiddelende of beslissende functie heeft in deze procedure, tenzij de procedure op tegenspraak dit uitdrukkelijk toelaat. De brieven, documenten, stukken of conclusies die hij hen bezorgt, maakt hij gelijktijdig over aan de tegenstrever of aan de tegenpartij die geen advocaat heeft.

c. De deontologische regels die een bemiddeling beheersen zijn de regels die in het kader van een bemiddeling moeten worden nageleefd wanneer de bemiddelaar ook een gereguleerd beroep uitoefent. Wanneer de bemiddelaar een bemiddeling leidt, zijn het de deontologische regels van de bemiddeling die moeten nageleefd worden. Het Jaarverslag 2022 van de Tuchtcommissie bepaalt:

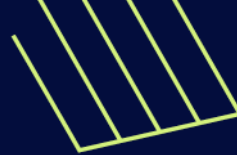
“Ook werd de commissie bevraagd over de graad van hiërarchie tussen de deontologische code van de erkend bemiddelaar en de deontologische codes voor de vrije beroepen (diverse therapeuten, bedrijfsrevisoren en boekhouders, enz.).

De vraag aan de commissie doelde op situaties met mogelijke wisselwerking tussen het algemeen belang, specifieke wetten en relevante beroepscodes.

Het antwoord van de commissie luidt dat in dergelijke concrete situaties in de eerste plaats moet worden gerefereerd aan het grondwettelijke en wettelijke kader, vermits de normen van de wet primeren op de normen die zijn vastgesteld in het deontologische kader. Het is zelfs zo dat de deontologische normen behoren te worden uitgelegd volgens de bestaande (Europese, nationale) normen.

Wat de deontologische code van de erkend bemiddelaar en die van andere beroepsordes betreft, zou het verkeerd zijn om te spreken van hiërarchie. Op papier is de situatie vrij eenduidig: de bemiddelaar die ook nog een andere erkende gereguleerde functie zou uitoefenen, past de deontologische code van de erkende bemiddelaar toe binnen de perken van de beoefening van de bemiddeling, voor het overige dient hij zijn eigen deontologische verplichtingen te blijven nakomen.

Het is uitzonderlijk - maar niet uitgesloten - dat de deontologische regels onverenigbaar zijn. Het antwoord van de commissie doelt op situaties waarbij een overtreding gelijktijdig kan bestaan in een overtreding van de verplichtingen uitgaande van meerdere deontologische codes, of op het geval waarin ogenschijnlijk onverenigbare verplichtingen worden opgelegd ten aanzien van de bemiddelaar die daarnaast titularis van een gereguleerd beroep is. In

het merendeel van de gevallen zal het conflict slechts schijnbaar zijn, maar de commissie beaamt dat voor het probleem soms een subtiele aanpak zal moeten worden gehanteerd (...),

De erkend bemiddelaar moet aldus ook rekening houden met de deontologische regels die zijn beroep beheersen voor zover die regels verzoenbaar zijn met de regels die de bemiddeling waarvoor hij is aangesteld beheersen. Als de deontologische regels van een bepaald beroep in strijd zijn met de deontologische regels die een bepaalde erkende bemiddeling beheersen, zal de beroepsbeoefenaar de deontologische regels van zijn beroep slechts overeenkomstig toepassen.

d. Deontologische plichten van de erkend bemiddelaar voor de aanvang of bij de aanvang van zijn opdracht.

De erkend bemiddelaar moet bij de aanvang van zijn opdracht de volgende regels naleven.

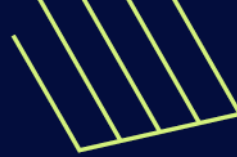
De Deontologische code erkent formeel dat een eerste contact slechts met één van de partijen kan plaatsvinden (art. 4, § 3). De Code voegt hieraan toe dat de bemiddelaar zich in dat geval ervan moet vergewissen dat de andere partij instemt met de benoeming en de keuze van de bemiddelaar. Dit geldt zowel voor het geval de bemiddelaar het initiatief neemt van het contact als wanneer hij wordt aangesproken door een partij.

Krachtens de Deontologische code moet de bemiddelaar tijdens de voorafgaande gesprekken of uiterlijk tijdens de eerste bijeenkomst aangeven aan de partijen dat zij een bemiddelingsprotocol moeten ondertekenen (art. 9, § 1, Deontologische code). De voorafgaande gesprekken waarvan sprake zijn niet noodzakelijk tegensprekelijk.

De voorbereiding van het bemiddelingstraject volgend op de aanwijzing van de bemiddelaar door de overheid moet afgestemd worden zowel op de noden van de transparantie als die van een efficiënte afhandeling van de gegeven opdracht.

Een afhandeling van agendaproblemen, uitwisselen van coördinaten, inwinnen van informatie over de vertegenwoordiging van de partijen, geven van informatie over rechtsbijstand en analoge communicaties van gegevens moeten niet per se gebeuren ten aanzien van alle partijen.

De eenzijdige communicatie mag geen indruk wekken van een gemis aan onpartijdigheid. Een voorafgaande sessie met een partij die aan de grond van de zaak raakt of die schijn kan wekken moet vermeden worden. Inlichtingen over het traject gelinkt aan inhoudelijke aspecten van het geschil zijn niet toegelaten.

e. Uitzonderingen

De deontologische code sluit evenwel niet uit dat het traject grotendeels verloopt via eenzijdige communicatie (zie Jaarverslag 2023). Als de partijen van bij de start ondubbelzinnig overeenkomen dat het traject per caucus zal verlopen moet de bemiddelaar dit type van traject aanvaarden en de verzwaarde geheimhoudingsverplichting eerbiedigen. De wil van de partijen overheerst de vraag en zal formeel uitgedrukt worden in het protocol.

f. De deontologische plicht van de erkend bemiddelaar-advocaat

De hiervoor omschreven richtlijn van de OVB is hiermede niet in strijd maar moet uitgelegd worden wanneer zij toegepast wordt op een erkende bemiddeling. Zij mag een efficiënte bemiddeling bevelen door de rechter niet verhinderen.

In het bijzonder geval geschetst door de vraagsteller kan de bemiddelaar eenzijdig de nodige contacten nemen voor de organisatie van de bemiddeling bevelen door de Raad voor vergunningenbetwistingen. Een aan één partij gegeven toelichting over de algemene rechten en plichten tijdens de bemiddeling – los van de casus – kan geoorloofd zijn, mits zij de schijn niet wekt van partijdigheid en vereist is om de bemiddeling doorgang te laten vinden.

2. De vraag is gesteld in welke mate een erkend bemiddelaar in strafzaken mag getuigen over gegevens die hij in het verleden had vernomen in het kader van een al lang beëindigde bemiddeling waarin de beklaagde in strafzaak betrokken was.

De Commissie beantwoordde deze vraag met de verwijzing naar de regels van de vertrouwelijkheid en beroepsgeheim die onverkort gelden als de bemiddeling beëindigd is.

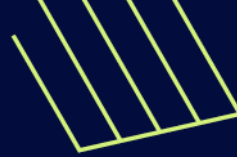
H. Afleveren van attesten

De volgende vraag werd aan de Commissie voorgelegd:

Een mediator ontvangt een verzoek om buitengerechtelijke (familiale) bemiddeling. De mediator stelt bemiddeling voor aan de tegenpartij. De laatstgenoemde weigert deel te nemen aan de bemiddeling.

De partij die aanvankelijk bemiddeling voorstelde, vraagt de bemiddelaar om een schriftelijk document dat bevestigt dat de andere partij weigert te bemiddelen.

De vraag rijst of de bemiddelaar zo'n document kan of moet opstellen?

De Commissie gaf volgende advies:

De erkend bemiddelaar is gebonden aan de verplichting van vertrouwelijkheid zoals bepaald onder artikel 1728, §2, van het Gerechtelijk Wetboek. Deze verplichting betreft alle elementen waarvan hij kennis krijgt in zijn hoedanigheid van bemiddelaar. Deze verplichting geldt zelfs wanneer de bemiddeling niet is gestart.

De weigering van een partij om deel te nemen aan een mediation-proces is een van die elementen die in principe onder het beroepsgeheim vallen.

Dit belet echter niet dat de bemiddelaar op bedoelde vraag antwoord dat hij geen bemiddeling beheert tussen de partijen.

V. Voorstellen voor de toekomst

De Tuchtcommissie heeft ook als opdracht voorstellen te formuleren voor de toekomst en die betrekking hebben op de tucht. Die voorstellen worden dan aan de algemene vergadering overgemaakt. Die voorstellen kunnen gegevens bevatten de lege ferenda die de algemene vergadering ook kan behartigen.

1. De Tuchtcommissie wil voortgang maken met een verdere vereenvoudiging van de procedure. Zij zal zich beraden over de wijze waarop het antwoord op klachten sneller kan worden gegeven zonder evenwel het beginsel van het recht op tegenspraak te miskennen.

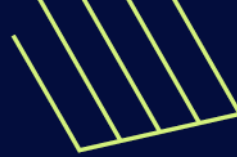
Uit de dagelijkse werking van de commissie is gebleken dat er nood was aan verfijning van een aantal aspecten van de procedure.

De procedure online zou beter uitgewerkt moeten worden en met name bepalingen voorzien waarin de beklagde bemiddelaar opteert voor een presentieële behandeling terwijl de klager online wenst op te treden. Dit wordt reeds toegepast maar wordt beter nader omschreven in het reglement.

De wijze waarop de betrokken personen de stukken neerleggen moet nader omschreven worden met name wat betreft de kennisgeving of mededeling aan de wederpartij en de termijnen van neerlegging.

De verplichting, wanneer dit pertinent is de mogelijkheid te vermelden dat een partij zou kunnen opkomen tegen een beslissing van de Tuchtcommissie zou kunnen ingelast worden in het Tuchtreglement

2. Voorts moet gelet op de reacties van bemiddelaars grondig nagedacht worden over mogelijke aanpassingen van de deontologische code.

De verwoording van de neutraliteitsplicht in de code moet beter worden omschreven. Zoals zij nu wordt omschreven als een louter faciliterende activiteit (onder meer in het Gerechtelijk Wetboek) leidt zij tot enig voorbehoud. Een meer syncretische vorm van bemiddeling wordt vaak voorgesteld.

Het verbod opgelegd om te werken met een success-beding heeft onzekere contouren. Een strikt verbod van elke beloning van een succesvol afloop zou wereldvreemd zijn. Men mag niet vergeten welke de basis is van dit verbod: de bemiddelaar beletten uitsluitend doelgericht te werken naar een bepaalde oplossing.

De mogelijke uitzonderingen op de verplichte (voorafgaandelijke) redactie van een bemiddelingsprotocol zouden kunnen worden ingevoegd. De inhoud zelf van het bemiddelingsprotocol heeft geleid tot bepaalde betwistingen.

Voorts is de vraag gerezen naar de mogelijkheid dat een rechtspersoon als bemiddelaar zou worden aangewezen

3. In de mate overwogen wordt een wijziging aan te brengen aan de deontologische code zou het nuttig zijn dat een onafhankelijke instantie of de Minister zich uitspreekt over een evenredigheidstoets van de voorgenomen bepalingen (cfr. per analogie wet van 27 oktober 2020; wet van 22 februari 2026).

4. Ten slotte is het onmisbaar dat de figuur van de erkend bemiddelaar duidelijker wordt bekend gemaakt. Veel andere vormen van oneigenlijke bemiddeling bestaan en dat alles in het werk wordt gesteld om verwarring te vermijden met bemiddelings-achtige figuren. De verwarring bestaat zelfs in de wetgeving zoals in artikel 1737/1 Gerechtelijk Wetboek waarin de ombudsman als bemiddelaar wordt omschreven.

De Voorzitter

De ondervoorzitter